

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

**Atraktivita folklórních slavností na Slovácku se
zaměřením na slavnosti Jízdy králů ve Vlčnově**

Bakalářská práce

Autor: Klára Kučerová

Vedoucí práce: Ing. Věra Nečadová

Jihlava 2012

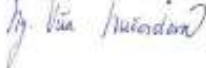
Vysoká škola polytechnická Jihlava

Tolstého 16, 586 01 Jihlava

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Klára Kučerová
Studijní program:	Ekonomika a management
Obor:	Cestovní ruch
Název práce:	Atraktivita folklórních slavností na Slovácku se zaměřením na slavnosti Jízdy králů ve Vlčnově
Cíl práce:	Cílem bakalářské práce je představení tradičních folklórních slavností Jízdy králů ve Vlčnově. Dalším cílem je porovnání tradice s historií, jak se tradice změnila od minulosti a jaké zvyky se stále dodržují. Autorka provede i zjištění popularity Jízdy králů, vyhodnotí návštěvnost turistů této akce v různých letech a to od minulosti až po současnost. Součástí bude i celkové srovnání Jízdy králů v dalších obcích, kde se tato akce ještě pravidelně koná.

Ing. Věra Nečadová
vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry

Katedra cestovního ruchu

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ .

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje **AZ**, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 15. 12. 2011

.....

Podpis

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce Ing. Věře Nečadové za cenné rady, vstřícnost a trpělivost při zpracování této práce. Dále bych ráda poděkovala Zdence Brandysové za poskytnutí informací a Ing. Antonínovi Pavelčíkovi za jeho ochotu a nadšení při sdělování podrobností o slavnostech Jízdy králů.

Atraktivnost folklórních slavností na Slovácku se zaměřením na slavnosti Jízdy králů ve
Vlčnově

Abstrakt

KUČEROVÁ, Klára: *Atraktivnost folklórních slavností na Slovácku se zaměřením na slavnosti Jízdy králů ve Vlčnově*. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická Jihlava. Katedra cestovního ruchu. Vedoucí práce Ing. Věra Nečadová. Stupeň odborné kvalifikace: bakalář. Jihlava 2011. Počet stran: 99

Tato bakalářská práce je zaměřena na region Slovácka a jeho potenciál cestovního ruchu. Soustředí se především na obec Vlčnov a její představení a předpoklady. Věnuji se zde hlavně folklóru a lidovým tradicím, které jsou neoddělitelnou součástí tohoto regionu. Zpracována bude slavnost Jízda králů, která se zde každoročně koná a je významným turistickým cílem. Formou dotazníkového šetření budu provádět výzkum popularity zmíněné slavnosti pro respondenty České republiky.

Klíčová slova: Region Slovácko, folklór, lidové tradice, Jízda králů, Vlčnov

Abstract

KUČEROVÁ, Klára: *The attractiveness of folklore celebrations in region of Slovaccko focusing on the festival The Ride of the Kings in Vlčnov*. Bachelor Thesis. Collage of Polytechnics Jihlava. Department of Tourism. Supervisor: Ing. Věra Nečadová. Degree of qualification: Bachelor. Jihlava 2011. Number of side: 99

This bachelor thesis is focused on the region of Slovaccko and its potencial of tourism. It is specialized in village Vlčnov and present its assumptions. I dedicate to folklore and tradition which are inseparatable part of this region. I focuse on the main tradition, The Ride of the Kings in Vlčnov. This custom is a major touristic target. The popularity of mentioned custome was researched by questionnaires.

The key words: The region of Slovaccko, folklore, tradition, The Ride of the King, Vlčnov village.

Předmluva

K výběru tématu mé bakalářské práce mě motivoval především vlastní zájem o folklór a lidové tradice. Pocházím z obce Vlčnov, kde jsem byla k dodržování tradic vedena od malička společně s udržováním lidových krojů. Dalším důvodem byl záměr představit významné události regionu Slovácka a tím dosáhnout povědomí široké veřejnosti o možnostech turistických cílů představující lidové tradice.

Během mé práce se budu zaměřovat na slavnost Jízdy králů ve Vlčnově, která je významným kulturním dědictvím regionu Slovácka a celé České republiky. Následně se budu věnovat představení slavnosti a porovnáním rozdílů s dalšími obcemi, kde se Jízda králů koná. Cílem je zjištění návštěvnosti této tradice ve Vlčnově od minulosti až po současnost, zda se zájem o slavnost zvyšuje či snižuje. Hlavní část bakalářské práce bude věnována dotazníkovému šetření, v kterém bude vyhodnocena popularita slavnosti Jízdy králů ve Vlčnově a dalších kulturních možností a atraktivit pro cestovní ruch, které se zde nacházejí.

Bakalářské práce s tématem folklóru v regionu Slovácka se již věnovalo mnoho studentů. V menším množství se objevují práce s tematikou Jízdy králů. Jedná se převážně o studenty, kteří rovněž pochází z obcí, kde se tato slavnost koná. Zaměření zde bylo převážně z marketingového hlediska. Z pohledu podrobného představení a porovnání všech Jízd králů na Slovácku se zaměřením na cestovní ruch, jsem již nezaznamenala. Tím bude zpracování mé bakalářské práce na téma folklóru a lidových tradic přínosem.

Využití poznatků získaných v mé bakalářské práci by mohlo být především pro organizátory Jízdy králů ve Vlčnově. Ti by mohli využít informace k opatření nedostatků z pohledu návštěvníků a zlepšit tak kvalitu služeb. Dále tyto poznatky budou vhodné pro cestovní kanceláře, které se zaměřují na zájezdy s lidovou tematikou.

Obsah

Seznam ilustrací	11
Úvod	12
Teoretická část	
1 Oblast Slovácka.....	14
1.1 Geografie Slovácka	14
1.1.1 Rozdělení Jižní Moravy	14
1.1.2 Podoblasti Slovácka	15
2 Cestovní ruch v oblasti Slovácka.....	16
2.1 Cestovní ruch.....	16
2.2 Potenciál cestovního ruchu pro region Slovácko	16
2.3 Druhy cestovního ruchu v regionu Slovácko	17
3 Lidové tradice oblasti Slovácka a jejich význam	21
3.1 Nejznámější dochované tradice.....	22
Praktická část	
4 Obec Vlčnov.....	30
4.1 Kulturně-historické památky Vlčnova	31
4.2 Přírodní rezervace	32
4.3 Kulturní zařízení.....	33
4.4 Materiálně-technická základna.....	33
4.5 Organizační struktura	36
4.6 Propagace obce Vlčnov	37
4.7 Lidové tradice a zvyky Vlčnova.....	38
5 Historie Jízdy králů ve Vlčnově.....	41
5.1 Úprkova Jízda králů	48
6 Rozvoj Jízdy králů ve Vlčnově od minulosti po současnost.....	49
7 Návštěvnost Jízdy králů Vlčnov od minulosti po současnost.....	55
8 Porovnání Jízdy králů s ostatními obcemi, kde se Jízda králů ještě koná	59
8.1 Jízda králů Hluk	59
8.2 Jízda králů Kunovice	61
8.3 Jízda králů Skoronice	63
9 Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	65
9.1 Líbí se Vám lidové tradice, folklór a slavnosti s tím spojené?	66
9.2 Navštívil/a jste nějakou folklórní slavnost na Slovácku?.....	67
9.3 Proč máte rádi folklórní slavnosti?.....	68
9.4 S kým folklórní slavnosti obvykle navštěvujete?.....	69

9.5	Slyšel/a jste někdy o Vlčnovských slavnostech Jízdy králů ve Vlčnově?	69
9.6	Jak jste se o Jízdě králů dozvěděl/a?	70
9.7	Navštívil/a jste někdy Jízdu králů ve Vlčnově?	70
9.8	Jaký byl důvod Vaší návštěvy Jízdy králů?	71
9.9	V kterém roce jste Jízdu králů navštívil/a?	72
9.10	Kolik dní jste strávil/a na slavnostech?	73
9.11	Pokud jste strávil/a více dnů ve Vlčnově, kde jste se ubytoval/a?	74
9.12	Využil/a jste ve Vlčnově služeb místních restaurací ke stravování?	75
9.13	Líbila se Vám Jízda králů a její program?	76
9.14	Jak byste Jízdu králů zpestřil/a?	76
9.15	Co se vám na programu Jízdy králů nejvíce líbilo?	77
9.16	Jak byste hodnotil/a organizaci Jízdy králů?	77
9.17	Jaké jiné zajímavosti jste ve Vlčnově navštívil/a?	78
9.18	Navštívil/a jste Jízdu králů v jiných obcích Slovácka?	78
9.19	V jakých obcích jste Jízdu králů navštívil/a?	79
9.20	Pohlaví?	79
9.21	Kolik Vám je let?	80
9.22	V jakém kraji bydlíte?	81
Shrnutí.....		82
Závěr.....		86
Seznam příloh A		96
Přílohy A		97

Seznam ilustrací

Obrázek 1: Mapa Slovácko.....	15
Obrázek 2: Krojované děti.....	21
Obrázek 3: Vlčnovské budy.....	31
Obrázek 4: Joža Úprka, obraz Jízdy králů ve Vlčnově z roku 1897.....	48
Obrázek 5: Král s pobočníky Vlčnov	50
Obrázek 6: Průvod Jízdy králů Vlčnov	53
Obrázek 7: Vlčnovské kroje	54
Obrázek 8: Graf č. 1: Návštěvnost Jízdy králů z let 1982-1990	56
Obrázek 9: Graf č. 2: Návštěvnost Jízdy králů z let 1991-2000	57
Obrázek 10: Graf č. 3: Návštěvnost Jízdy králů v letech 2001-2011	58
Obrázek 11: Jízda králů Hluk	60
Obrázek 12: Jízda králů Kunovice.....	62
Obrázek 13: Jízda králů Skoronice	64
Obrázek 14: Graf č. 4: Líbí se Vám lidové tradice, folklór a slavnosti s tím spojené? ..	66
Obrázek 15: Graf č. 5: Navštívil/a jste nějakou folklórní slavnost na Slovákku?	67
Obrázek 16: Graf č. 6: Proč máte rádi folklórní slavnosti?	68
Obrázek 17: Graf č. 7: Slyšel/a jste někdy o folklórní slavnosti Jízdy králů ve Vlčnově?	69
Obrázek 18: Graf č. 8: Navštívil/a jste někdy Jízdu králů ve Vlčnově?	70
Obrázek 19: Graf č. 9: Navštívil/a jste někdy Jízdu králů ve Vlčnově?	71
Obrázek 20: Graf č. 9: V kterém roce jste Jízdu králů navštívil/a?	72
Obrázek 21: Graf č. 10: Kolik dní jste strávil/a na slavnostech?.....	73
Obrázek 22: Graf č. 11: Pokud jste strávil/a více dnů ve Vlčnově, kde jste se ubytoval/a?.....	74
Obrázek 23: Graf č. 12: Využil/a jste ve Vlčnově služeb místních restaurací ke stravování?	75
Obrázek 24: Graf č. 13: Líbila se Vám Jízda králů a její program?	76
Obrázek 25: Graf č. 14: Co se Vám na programu Jízdy králů nejvíce líbilo?	77
Obrázek 26: Graf č. 15: Jaké jiné zajímavosti jste ve Vlčnově navštívil/a?.....	78
Obrázek 27: Graf č. 16: V jakých obcích jste Jízdu králů navštívil/a?.....	79
Obrázek 28: Graf č. 17: Kolik Vám je let?	80
Obrázek 29: Graf č. 18: V jakém kraji bydlíte?	81

Úvod

Vzhledem k tomu, že folklór a lidové tradice představují významný potenciál cestovního ruchu pro region Slovácka, rozhodla jsem se téma bakalářské práce zaměřit právě na možnosti využití kulturních akcí spojených s lidovými tradicemi. Toto téma jsem si zvolila také z důvodu vlastního zájmu o lidové zvyky, což ovlivnilo také to, že z daného regionu pocházím. Dalším důvodem výběru byl záměr představit jedinečnost folklórních tradic široké veřejnosti, a tak zvýšit zájem o danou oblast.

Podle mého názoru se návštěvnost folklórních slavností zvyšuje především u nižší věkové kategorie. Roste také popularita o lidové odívání a tradice s ním spojené, což je pro udržení lidových zvyklostí podstatné. Zaměřila jsem se na obec Vlčnov, protože se domnívám, že návštěvnost Jízdy králů se zvyšuje především u mladší generace. Myslím si také, že roste zájem o kulturní památky a zařízení obce Vlčnov v rámci zvyšování potřeb návštěvníka.

Cílem mé bakalářské práce je představení regionu Slovácka a jeho kulturních akcí s tradiční lidovou tematikou z hlediska potenciálu cestovního ruchu. Práce bude zaměřena na tradiční folklórní slavnosti Jízdy králů ve Vlčnově. Porovnání tradice s historií, jak se slavnosti odehrávaly v minulosti a následně poukázat na změny v současnosti. **Cílem je vyhodnocení návštěvnosti od minulosti až po současnost a zjištění, jak se návštěvnost během let vyvíjela, a zda se v posledních letech zvyšuje.** **Dalším cílem je také následné srovnání s obcemi, ve kterých se Jízda králů také koná a poukázat tak na jejich rozdíly.** **Hlavním cílem bude výzkum popularity folklóru a slavností Jízdy králů ve Vlčnově formou dotazníkového šetření.**

Teoretická část je zaměřena na region Slovácko, představení jeho lokality a možnosti využití pro cestovní ruch. Následné seznámení s významnými lidovými tradicemi, které se do dnešní doby dochovaly, pravidelně se zde dodržují a jsou zároveň kulturní akcí. Praktická část poukazuje na obec Vlčnov a soustřeďuje se na její představení a potenciál cestovního ruchu. Hlavním cílem této části bude vyhodnocení návštěvnosti od minulosti po současnost. Následné zjištění popularity folklóru a Jízdy králů ve Vlčnově. **Metoda výzkumu bude prováděna dotazníkovým šetřením, které vyhodnotí zájem dotazovaných o lidové tradice a Jízdu králů ve Vlčnově.** Následně budou procentuálně vyhodnoceny odpovědi respondentů, kteří Jízdu králů již navštívili a

zjištěny jejich poznatky a dojmy. Ze zjištěných nedostatků budou vyvozeny návrhy na zlepšení.

Výsledky dotazníkového šetření budou vhodné pro využití organizátorů slavnosti Jízdy králů, kteří zjištěné informace a názory respondentů mohou použít pro zdokonalení služeb a organizace. Bakalářská práce může být využita i cestovními kanceláři, které se zaměřují na zájezdy spojené s folklórní tematikou.

Teoretická část

1 Oblast Slovácka

Slovácko je významný a velmi bohatý region. Vyznačuje se rozmanitostí lidových tradic a zvyků, krásou a pestrostí krajiny, ke kterým neoddělitelně patří folklórní slavnosti doprovázené lidovou hudbou, vínem a ovocnou pálenkou. Rozmanitost kulturních zážitků a pohostinnost zdejší gastronomie vyvolává nezapomenutelnou atmosféru. Přírodní krásy a lidová architektura, které region obklopují, jsou jeho neoddělitelnou součástí.

1.1 Geografie Slovácka

Slovácko, region České republiky, se nachází na jihovýchodě Moravy. Hranice Slovácka se kříží se Zlínským a Jihomoravským krajem. Ze západní strany je Slovácko ohraničeno Chřiby, které byly v roce 1991 zařazeny do seznamu přírodních parků. Sousedí se Ždánickým lesem a Kyjovskou pahorkatinou a celková plocha území činí 22 500 ha, jehož část sahá i do okresu Uherské Hradiště a Zlín. Východní strana Slovácka je ohraničena biosferickou rezervací Bílých Karpat, které oddělují Českou republiku od Slovenska. V roce 1974 byly Bílé Karpaty zapsány do památek UNESCO. Územím Slovácka protéká řeka Morava. „*Plocha území je 2150 km². Reliéf území - geomorfologické poměry. Výšková členitost území je dána zejména existencí nivy řeky Moravy a Karpatskými pohořími. Nejnížší bod se nachází u říčky Kyjovka pod Mikulčicemi ve výšce 158,5 m n. m., nejvyšší je pak Velká Javořina v Bílých Karpatech na hranici se Slovenskem ve výšce 970 m n. m.*“ [47] [29] [31]

1.1.1 Rozdělení Jižní Moravy

Oblasti Jižní Moravy:

1. Moravský kras a okolí
2. Brno a okolí
3. Podyjí
4. Lednicko-valtický areál
5. Slovácko
6. Zlínsko

1.1.2 Podoblasti Slovácka

Dolňácko

Uherskohradištské Dolňácko

Veselské Dolňácko

Strážnické Dolňácko

Kyjovské Dolňácko

Uherskobrodské Dolňácko

Podluží

Hornácko

Moravské Kopanice

Obrázek 1: Mapa Slovácko

2 Cestovní ruch v oblasti Slovácka

2.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch představuje společensko-ekonomický jev, který každoročně tvoří největší část pohybu lidské populace z důvodů dovolené, rekreace, poznání a uspokojení vlastních potřeb. [HESKOVÁ, 2011]

Cestovní ruch definován podle Bormana (1931) jsou „*cesty, jež se podnikají za účelem zotavení, zábavy, obchodu a povoláním nebo i jiných příčin /za zvláštními událostmi/, při nichž dochází k dočasné změně místa bydliště. Nepatří sem však dojíždění za prací*“. [INDROVÁ, 2009, 9] Zde je cestovní ruch vysvětlen jako forma dovolené či odpočinku nebo cestovní ruch v rámci pracovních příležitostí. Nikoliv však pravidelná doprava do místa zaměstnání.

Podle R.GLUCKMANNA je definice cestovního ruchu myšlena jako „*suma vztahů mezi lidmi, kteří se nacházejí v nějakém místě přechodně, a mezi obyvateli tohoto místa*“. [INDROVÁ, 2009, 9] Význam je zde poukázán hlavně na mezilidské vztahy, které vznikají díky cestovnímu ruchu v daném místě.

Definice cestovního ruchu z pohledu UNWTO „*Cestovní ruch je činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času a služebních cest (osoba nesmí být odměňována ze zdrojů navštíveného místa)*“. [2]

2.2 Potenciál cestovního ruchu pro region Slovácko

- Folklór a lidové tradice
- Kulturní nehmotné dědictví UNESCO
- Kulturně-historické památky
- Přírodní předpoklady
- Kulturní zařízení
- Lázeňství
- Sportovně-rekreační vyžití
- Gastronomie
- Infrastruktura

Kulturní nemotné dědictví zařazeno do světového seznamu UNESCO

- Slovácký verbuňk (2005)
- Masopustní průvod Hlinecko (2010)
- Sokolnictví ČR a dalších deseti zemí (2010)
- Slovácká Jízda králů (2011)

2.3 Druhy cestovního ruchu v regionu Slovácko

Druhy cestovního ruchu rozlišujeme na základě motivace a účelu účastníka, pro které cestu do cizího místa uskutečnil. [HESKOVÁ, 2011] Na Slovácku se vyskytuje hlavně kulturní cestovní ruch zaměřený na folklór, kulturní zařízení, přírodní krásy spojené se sportovním cestovním ruchem a lázeňský cestovní ruch.

Kulturní cestovní ruch

Kulturní cestovní ruch vyjadřuje pohyb osob, které motivuje poznání kulturně-historických památek, návštěva muzeí či galerií, kultura a způsob života v cílovém místě a další druhy zábavy, které slouží k uspokojení potřeb účastníka. [HESKOVÁ, 2011]

Folklór a lidové tradice

Díky živé národopisné tradici se folklór na Slovácku stále vyvíjí a představuje významný podíl na cestovním ruchu. Kulturní akce v rámci lidových tradic se zde konají v průběhu celého roku. Pestrý program nabízí např.: krojové plesy, „fašankové průvody“, krojované hody, folklórní festivaly, apod. Pestrost lidových krojů, krása dávných zvyků a lidová hudba a kouzlo vína doprovází příjemný pocit strávený v přátelském prostředí Slovácka. [OBŮRKOVÁ, 2011]

Putování za vínem

Díky vhodným klimatickým podmínkám, které jsou důležité pro lahodnou chuť a vůni vína, se vinařství v oblasti Slovácka značně rozvinulo. Je zde mnoho menších výrobců, kteří poskytují své vinné sklepy k posezení a ochutnávce vín, což velmi podporuje vinařskou turistiku. Je možno navštívit např.: Slovácké slavnosti vína v Uherském Hradišti, Festival otevřených sklepů v Kyjově nebo Strážnické vinobraní ve Strážnici.

Další možností je putování za vínem po trasách cyklostezek nebo soukromá ochutnávka ve vinném sklepě. Zajímavá je i lidová architektura vinných sklepů či lisoven, které jsou typické pro tuhle oblast. [OBŮRKOVÁ, 2011]

Kulturně-historické památky

Významný podíl na cestovním ruchu tvoří i kulturní bohatství, které je tvořeno hrady, zámky, kostely, lidovou architekturou a dalšími pamětihodnostmi. Nejvýznamnější církevní památkou je kostel Nanebevzetí Panny Marie na Velehradě. Zajímavostí je i např.: kaple sv. Antonína Paduánského v Blatnici pod Svatým Antonínkem, chrám mistra Jana Husa v Uherském Brodě, kostel sv. Františka Xaverského v Uherském Hradišti apod. Navštěvovanou památkou je i zámek Buchlovice se zámeckou zahradou nebo hrad Buchlov. Významné památky pro region Slovácka jsou stavby lidové architektury v podobě rolnických domů, hospodářství nebo vinných sklepů. Mezi nejznámější lidové stavby patří vesnická památková rezervace Vlčnovské budy, Slovácká buda v Uherském Hradišti, památková rezervace Vinné budy v Blatnici pod Svatým Antonínkem, Památkové domky v Hluku, Skanzen ve Strážnici či Starém Městě. [OBŮRKOVÁ, 2011]

Kulturní zařízení

Cestovní ruch doplňují i různá kulturní zařízení, jako jsou muzea, galerie, výstavy a jiné. Populární je Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, které nabízí mimo jiné stálou expozici zaměřenou na život na vesnici, tradiční sídlo a lidové odívání. Další atraktivitou jsou archeologická naleziště ve Starém Městě a v Modré, Muzeum lidových pálenic ve Vlčnově, Muzeum J. A. Komenského v Uherském Brodě nebo expozice Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici atd. V regionu Slovácka je nespočet možností, jak zde strávit volný čas. [OBŮRKOVÁ, 2011]

Lázeňský cestovní ruch

Lázeňský cestovní ruch se vyvíjí v oblastech bohatých na přírodní léčiva (minerální prameny, plyny, klimatické podmínky, bahno). Léčba je prováděna pod zdravotním odborným dohledem. [HESKOVÁ, 2011]

Region Slovácko je bohatý na přírodní léčivé vody. Nejznámějším lázeňským městem jsou Luhačovice, kde se nachází „14 hydrogen-uhličitano-chlorido-sodných-jodových minerálních pramenů“. [18] Prameny jsou užívány zejména k léčbě cukrovky, dýchacích cest, pohybového aparátu či trávicího ústrojí. Nejznámější veřejnosti dostupné, jsou Vincentka, Ottovka, pramen Dr. Šťastného a Aloiska. [18] Další významné prameny se nacházejí v lázních v Ostrožské Nové Vsi, kde se k léčbě využívají prameny bohaté na síru, vápník, hořčík, železo, draslík, hořčík, sodík. Zde se specializují na léčbu pohybového ústrojí a kožních onemocnění. [25]
[OBŮRKOVÁ, 2011]

Rekreační cestovní ruch

Rekreační cestovní ruch je definován jako aktivní i pasivní odpočinek v místech přírodních krás, doplněn pohybovými aktivitami nenáročnými na fyzickou zátěž, z důvodu načerpání psychických i fyzických sil. [HESKOVÁ, 2011]

Široká nabídka přírodních krás, vodních nádrží a rekreačních středisek umožňuje turistům využít dovolenou k rekreaci. Díky dobrým přírodním předpokladům je zde možnost využívat pěší turistiku v přírodě i v okolních obcích. Významnou lokalitou je okolí Bílých Karpat, kde se nachází např.: Rekreační středisko Lopeník, Eurocamping Bojkovice. V blízkosti přírodních nádrží se nachází např.: Autocamping Luhačovice, Camping Babí Hora-Hluk, Rekreační středisko Ostrožská Nová ves, kde je možno i rybařit. Mezi další patří Rekreační středisko Vápenky-Nová Lhota, Za zmínku stojí i Rekreační středisko Skleníky-Spytihněv, nespočet chat, penzionů, hotelů či ubytování v soukromí. [33]

Sportovní cestovní ruch

Charakteristika sportovního cestovního ruchu spočívá v pobytu v přírodním prostředí, v němž má účastník možnost vykonávat sportovní aktivity. Rozdělují se podle druhu sezóny na letní a zimní. [HESKOVÁ, 2011]

Široká škála výběru sportů v regionu Slovácko umožňuje volbu zimních i letních sportů. Pro lyžařskou sezónu je možno zvolit Ski areál Filipov v Javorníku nad Veličkou, který se nachází v prostředí Bílých Karpat nebo Ski areál Osvětimany v oblasti Chřibů. Jsou určeny pro začátečníky i pokročilé. Další, velmi oblíbené, jsou Ski areál Mendl a Ski areál Stupava, které jsou vhodné pro začátečníky i pokročilé. [32]

Pro letní sezónu je zde široká nabídka aktivit různých druhů sportů. Rozsáhlá síť cyklostezek umožňuje využití pro cykloturistiku. Přírodní krásy a rezervace vybízejí k pěší či horské turistice nebo jízdě na koni. Téměř v každé obci Slovácka se nachází koupaliště. Je možno využít i přírodní nádrže ke koupání, např.: v Ostrožské Nové Vsi. V téhle obci se vyskytuje i golfové hřiště. Nabídka vodní turistiky se vztahuje k Baťovu kanálů, který je známý svými plavbami na lodi. Možné je i zapůjčení motorového člunu nebo samostatná plavba na kánoí. Zvláštní aktivitou jsou adrenalinové sporty poskytované např.: v Kunovicích, a to skok padákem či vyhlídkové lety balónem.

Náboženský cestovní ruch

Náboženský cestovní ruch je spojený s náboženstvím světových kultur. Většinou se jedná o návštěvu poutních míst, která jsou spjata s daným náboženstvím. [HESKOVÁ, 2011]

Atraktivitou pro náboženský cestovní ruch jsou významná poutní místa, která se nacházejí na Velehradě a na Svatém Hostýně. Nejznámějším poutním místem celé České republiky je obec Velehrad. Bylo proslaveno příchodem sv. Cyrila a Metoděje, kteří zde upevnili základy křesťanské církve. Významnou církevní památkou je místní Kostel Nanebevzetí Panny Marie. Každoročně 5. července se zde koná národní pouť u příležitosti oslavy svátku sv. Cyrila a Metoděje. Významnou událostí pro Velehrad byla návštěva papeže Jana Pavla II v roce 1990. Dalším poutním místem je Svatý Hostýn, jehož dominantou je chrám Nanebevzetí Panny Marie s mozaikou madony, složenou z 250 000 kamínků. Zde je možno se zúčastnit mnoha poutí, které se konají v průběhu roku. [OBŮRKOVÁ, 2011] [15]

3 Lidové tradice oblasti Slovácka a jejich význam

Podle přednášky pana Petrželi, lidové tradice vznikly na základě běžného života lidí na venkově. Většinou to byly křesťanské slavnosti, které úzce souvisely s úrodou daného roku. V dřívější době kvalita úrody určovala úspěšnost jednotlivých let. Jelikož to byl zdroj obživy, lidem nesmírně záleželo na množství sklizně. Proto pořádali slavnosti na požehnání úrody či na poděkování za vydařenou úrodu. Řídili se podle pranostik, které vznikly životními zkušenostmi jejich předků. V minulosti byly lidové zvyky pro lidi jediný zdroj zábavy. Dodržování lidových tradic doprovázel i příjemný pocit chvil strávených společně s rodinou a přáteli.

V dnešní době se lidové tradice dodržují převážně v regionu Slovácka, ačkoliv od minulosti už mnohé zanikly. Tradice, zvyky a lidové kroje představují ojedinělou nabídku kulturních zážitků, které jsou typické pro region jihovýchodní Moravy. Propagací informačních materiálů nebo televizních reportáží se dostávají do povědomí široké veřejnosti. Potenciál folklóru a lidových tradic zajišťují významný podíl cestovního ruchu na Slovácku.

Obrázek 2: Krojované děti

Možnosti výběru kulturních akcí jsou již od minulosti dány ročním obdobím. Od té doby se lidové tradice vlivem modernizace přizpůsobily dnešní populaci, hlavně v době konání a při doprovodných akcích. Nabídka lidových tradic je široká. Mezi nejznámější patří masopustní průvody, folklórní festivaly, krojované hody či slavnosti vína.

3.1 Nejznámější dochované tradice

Krojový ples

Mezi množstvím plesů, které se na Slovácku konají, je krojový ples jeden z nejvýznamnějších. Dříve lidé neměli společenské šaty, jako je tomu dnes. Na plesy proto chodili v krojích, a protože se jednalo o významnou událost, zvolili kroj sváteční, který se používal na slavnosti. Ples byl dříve jeden ze způsobů společenské zábavy. Lidé se zde bavili, tančili a zpívali u muziky.

Na základě tradice lidového odívání se začal obnovovat krojový ples společně s tradicí lidových krojů. Hlavním cílem bylo zaujmout mladé lidi, aby se o krásu dřívějšího odívání začali zajímat, a tak udrželi tradici i do budoucna.

Krojové plesy se konají převážně v měsíci lednu, kdy se zde setká nespočet hostů oděných v lidových krojích z místních i z okolních obcí. K poslechu a tanci hraje většinou dechová hudba, kterou zpestřují vystoupení cimbálové muziky a folklórních souborů. V některých obcích se koná i dětský krojový ples.

Krojový ples na Slovácku se koná např.: v Boršicích, Hluku, Strání, Uherském Hradišti, Skoronicích, Vlčnově, dále na Kyjovsku, Hodonínsku atd.

Vynášení Mařeny

První tradicí v roce bylo zahnání zimy a vítání jara. Symbolem zimy byla bytost nazývaná Mařena, která s příchodem jara ztrácí svou moc. Dřívější zvyk vynášení Mařeny počínal výrobou postavy z látky, kterou lidé vycpali slámou a připevnili na dřevěnou tyč. Na krku měla náhrdelník ze skořápek, který představoval symbol smrti, a šálu jako symbol zimy. Mařenu nesla mladá dívka, která šla jako první v průvodu celé vesnice. Za zvuku lidových písní Mařenu zapálili a hodili z mostu či skály do vody, aby ji voda odnesla pryč. Poté lidé slavili a těšili se na příchod jara.

[LANGHAMMEROVÁ, 2004] [46]

Tato tradice se stále ve spoustě obcí Slovácka dodržuje, např.: ve Veletinách, Hradčovicích, Drslavicích, Starém Městě, Uherském Hradišti, Svabořicích-Mistříně, Držkové atd. Tradiční průvod se dodržuje od minulosti. Ve většině obcí je loutka vytvořena dětmi v mateřské školce a ty tvoří i největší část průvodu.

Masopust

Masopust, na Slovensku nazývan „fašank“, je populárny ľudovou tradíciou. Dříve slavnosti probíhaly od Tří králů do Popeleční středy, kdy začínal velikonoční půst. Začátkem největšího hodování byl čtvrtek před Velikonocemi, který se nazýval tučný čtvrtek. V tento den se vařila tučná jídla nebo se dělala zabijačka, pekly se koláče a pilo se víno a pivo. Dalším dnem oslav byla neděle, kdy v žádné rodině nechyběl slavnostní oběd, po kterém následovala veselka. Pondělí se neslo ve stejném duchu a masopust vrcholil až v úterý. Lidé se převlekli do různých masek a chodili v průvodu po vesnici. Každý druh masky měl svůj význam. Masky medvěda nesměla chybět v žádném průvodu. Byl to symbol plodnosti a úrody. Kůň byl zase obrazem síly. Lidé si masky vyráběli z přírodních materiálů, např.: slámy, kůží a látek. Byli tak blíž přírodě a masky také měly znázorňovat jejich přání (jak dlouhá stébla slámy na masce, takové aby vyrostlo i obilí, jak vysoko při tanci vyskočí, tak ať je vysoký len apod.). Nejčastěji se v průvodu vyskytovali stařeny, žebráci, zvířata atd. Ostatní obyvatelé je hostili a bavili se společně s nimi. Zakončením dne a zároveň i masopustu byla zábava, která končila odbitím půlnoci a následným pochováním basy, což znamenalo konec veselí. Následná Popeleční středa udávala čtyřicetidenní půst před Velikonocemi.

[LANGHAMMEROVÁ, 2004] [ZÍBR, 2006] [3] [34]

„Už je koniec masopustu, už je koniec muziky, kúpíme si ruženeček, budeme se modliti.“

[LANGHAMMEROVÁ, 2004, 43]

V dnešní době se Masopust koná většinou jeden den či víkend. Průvod masek obchází vesnici s muzikou a baví místní, kteří jim nabízejí tradiční masopustní pokrmy tak, jako tomu bylo i v minulosti. Zakončením je masopustní veselice. V některých obcích se na veselici hraje vtipné divadlo a předem připravené scénky z událostí, které se během roku v dané vesnici odehrály.

Znamé masopustní oslavy na Slovensku se konají např.: v obci Strání pod názvem Fašankový festival, který se koná pět dní, od pátku do úterý před Popeleční středou. Zvláštností zdejší tradice je „tanec pod šable“. Skupiny mužů, kterým se říká „fašančáři“, obchází obec dům po domu, a tančí za doprovodu zpěvu a hudby.

*„Otvíraj šenkérko vrata, vedeme zbojníčka brata,
hojaja hojaja hoja, vedeme zbojníčka brata.“*

„Pod šable, pod šable, aj pod obušky, šecko my bereme aj plané hrušky.

Tute nám nedali, tute nám dajú, zabili komára slaninu majú“ [24]

V každé skupině je přibližně čtrnáct mužů, kteří se střídají. Tance se účastní vždy jen pět mužů, kteří tančí v kruhu se šavlemi, které při bouchání o zem rytmicky doprovází zpěv i tanec tak, jak tomu bylo i v minulosti. [24] V programu je zařazena i obchůzka folklórních souborů a masek nebo zabijačkové hody, masopustní veselice apod.

Masopustní průvod a veselice se dodnes konají téměř ve všech obcích Slovácka, např.: ve Strání, Vlčnově, Dolním Němčí, Hluku, Bystřicích pod Lopeníkem, Věskách, Uherském Hradišti, Záhorovicích, Ostrožské Lhotě, Hodoníně, Kyjově a spoustě dalších.

Velikonoce

Velikonoce jsou největší křesťanskou událostí, které předchází čtyřicetidenní půst začínající Popeleční středou. Jsou spjaty s ukřižováním a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Významnou tradicí je klepání v době od Zeleného čtvrtku do Bílé soboty, kdy utichly zvony, které odletěly do Říma. Dříve chodívali chlapečci klepat v dobu, kdy zvony svolávali místní na mši svatou. V dnešní době už klepání není tak časté. „Klepáči“ (ministranti) chodí většinou jen brzy ráno. Za klepání lidé dávají do košíku peníze na potřeby kostela. Dříve to byla vajíčka. Zvykem Zeleného čtvrtku je sníst něco zeleného, aby byl člověk dlouho zdravý. Na Velký pátek je přísný zákaz jíst maso. Bílá sobota je den znovuzrození Ježíše Krista. Na Velikonoční neděli se připravují tradiční pokrmy, mazanec, velikonoční beránek, barví se vajíčka atd. V tento den se provádí svěcení pokrmů při mši svaté. [ZÍBR, 2006] Na Velikonoční pondělí si chlapečci upletli pomlázku z vrbových proutků, díky uctívání za svou životaschopnost. Chlapečci poté obcházeli děvčata z vesnice a šlehají je pomlázkou, aby neuschla. Dívka chlapečkům dávala barvená vajíčka, která se barvila přírodními materiály, např.: slupky od cibule, červená řepa apod. V některých obcích chlapečci dívky polévali vodou. O Velikonočním pondělí se dříve chodívalo na koledu k babičkám, kmotrům, tetičkám, které pro děti pekly velikonočního beránka nebo perníky ve tvaru panenky nebo koníčka. V úterý měly dívky možnost pomlázku chlapečkům oplatit. [ZÍBR, 2006]

Na Slovácku se tradice ještě dodržují, i když ne v tak hojném počtu jako dříve. V některých obcích se dokonce chodí na Velikonoce v kroji. Barvená vajíčka už většinou nahrazují vajíčka čokoládová nebo domácí slivovice či víno pro starší chlapce. Krojované Velikonoce se konají např. ve Skoronicích, Kyjově, Jarošově, Starém Městě, Vlčnově, Hluku apod.

Stavění máje

Období pro stavění máje byl většinou měsíc květen. Vyrobení máje nebylo zrovna jednoduché. Po skácení jedlového či borového stromu museli mládenci strom očistit od kůry a větví. Ty se nechávaly pouze na špičce stromu, která se poté ozdobila barevnými pentlemi. Pomocí vysokých žebřů chlapci máj postavili do předem vykopané jámy a zahrabali. Aby byl máj stabilní, podepíral se dřevěnými kůly ze čtyř stran.

Máj se dříve stavěl z důvodů zahnání čarodějnic a zlých duchů. Podle pranostik v květnové noci létaly „*čarodějnice na ohnivých pometlech*“ [ZÍBR, 2006, 274], které škodily lidem i dobytku.

Později se tradice změnila a chlapci začali máj stavět svým milým před domem. Děvčata byla z máje překvapena, protože je chlapci stavěli většinou v noci, aby je nikdo neviděl. V některých obcích se máj stavěl prvního května. U máje se zpívalo a tančilo. Chlapci si máj museli patřičně střežit, aby ho někdo z okolní vesnice nepřišel podřezat. To dříve byla velká ostuda. Pokud mládenci máj uhlídali celý měsíc, poslední den v květnu ho pak skáceli.

Tato tradice se zachovala až do dnešní doby. Máj se staví téměř ve všech obcích Slovácka. V některých vesnicích Slovácka se máj staví v rámci hodových oslav. V tomto případě zajištění máje závisí na stárkovi, kterého si volí chasa z dané vesnice se souhlasem starosty. Stárek na hodovou sobotu přiveze máj, který se očistí od kůry. Na špici se uváže barevné pentle, láhev vína a červený šátek. Následně se u máje slaví a hoduje. V některých obcích máj zůstává až do sv. Martina, kdy se konají mladé hody. [ZÍBR, 2006] Významné stavění máje s doprovodem folklórních vystoupení je možno shlédnout např.: ve Strážnici či Kyjov, kdy je stavění máje součástí slavností.

Svatodušní svátky Jízdy králů

Svatodušní svátky se v minulosti konaly v období letnic, což je v měsíci květnu. Hlavní slavností pro tuto dobu byla jízda králů, vodění krále, honění krále atd. Jezdilo se na svatodušní neděli a pondělí. Dříve se tyto tradice dodržovaly ve většině obcí Slovácka i v Čechách. Byly také různé tradice způsobu oslavy nebo hry na krále. Král mohl být zvolen více způsoby např.: jeden z chlapců jel na koni s věncem upevněným na vysoké hůlce, kterou měl zasunutou v botě. Kdo dokázal věnec chytit, stal se králem. Jinde si krále volila chasa se souhlasem starosty obce. Někde si krále volí ročník chlapců, který bude daný rok odvedený na vojnu. Dále už byl průběh svatodušních svátku podobný. Král byl převlečen do ženského, bílého kroje, tvář měl zahalenou pentlemi, aby ho nikdo nepoznal a v ústech růži jako symbol mlčenlivosti. Se svými pobočníky a družinou v průvodu objížděl vesnici. Všichni měli koně ozdobené barevnými pentlemi. Vyvolávači vykřikovali na diváky vtipné rýmováčky (vyvolávky), za které si vysloužili dary pro krále.

Tahle tradice se v dnešní době pořádá už jen na několika místech Slovácka, a to v Hluku, Kunovicích, Vlčnově a Kyjově. Tradice má stejný průběh jako tomu bylo v minulosti. Pestrost krojů a tajemnost krále, projíždějícího se svou družinou ulicemi obce, vyvolává nezapomenutelnou atmosféru. [LANGHAMMEROVÁ, 2008]

Krojované hody

Hody jsou téměř nejvýznamnější slavností většiny obcí na Slovácku. Dříve byly hody křesťanským svátkem. Důvodem bylo hlavně poděkování na mši svaté za úrodu daného roku. Konaly se v nejbližší neděli ode dne jmenin světce, jemuž byl zasvěcen místní kostel. [20]

Hody se konají většinou dva až pět dní, čemuž předchází dlouhé přípravy. Nejdůležitější úkol má chasa (skupina chlapců), kteří musí zvolit sklepníka, prvního a druhého stárka. Každá obec má své zvyky a tradice pro volbu stárka. Většinou se ale volí stárek svobodný a ženatý. Stárky se stanou jejich přítelkyně a manželky. Některé obce staví před zahájením hodů máj, u kterého se potom zpívá, tančí a hoduje. První den hodů si jde průvod krojovaných pro svého prvního stárka. Společně poté jdou k máji, kde se slaví za doprovodu kapely. V některých obcích je zvykem požádat starostu obce o právo hodů. Druhý den se mění kroje stárků. První stárek předává místo druhému a vymění si tak pozice. V tento den nikdo nepracuje a všichni se baví. Do obce

se sjíždí krojovaní a folklórní soubory z okolí, které předvádí svá vystoupení. [9] Nejznámější krojované hody jsou např.: ve Vracově, kde se každoročně sejde okolo pětiset krojovaných. Další je možno zhlédnout i v Kunovicích, Ostrožské Lhotě, Mikulově, Strážnici, Kyjově, apod.

Folklórní festival Slovácký rok v Kyjově

Slavnosti lidových tradic nazývané Slovácký rok se pořádají již od roku 1921. Druhý Slovácký rok se uskutečnil hned další rok 1922, třetí až 1927, což je i dnešní rozmezí slavností. Pořádají se každý čtvrtý rok většinou v polovině srpna a trvají čtyři dny.

Program je sestaven z vystoupení folklórních lidových souborů a cimbálové muziky, slavnostního průvodu, stavení a kácení máje či Jízdy králů. Pořádá se i jarmark lidových řemesel. Dále je možné zhlédnout několik výstav týkajících se krojů a tradic. Poslední den Slováckého roku se mohou návštěvníci zúčastnit tradičního krojového průvodu a Jízdy králů. [4]

Mezinárodní folklórní festival Strážnice (MFF Strážnice)

Je to nejvýznamnější festival folklóru v oblasti Slovácka, ale také České republiky. Koná se vždy poslední víkend v červnu. Nezapomenutelnou atmosféru zde vytváří folklórní soubory a jejich vystoupení. Festival je doprovázen jak zpěvem lidových písní, tak i tancem. Je možné se také zúčastnit soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku. Vystoupení se pořádá na více místech Strážnice, jako je areál zámku nebo skanzen, ale hlavním místem je amfiteátr poblíž zámku. Program zahrnuje také krojovaný průvod všech vystupujících souborů, jarmark lidových řemesel nebo je možno navštívit muzeum s různou lidovou tematikou. Účinkující soubory jsou ze všech koutů České republiky i ze zahraničí (např.: Venezuela, Chile, Mexiko, Kanada, Rumunsko, Bulharsko, Maďarsko, Slovensko, Korea, Velikonoční ostrovy).

Titul Mezinárodního folklórního festivalu získala Strážnice až v roce 1962 rozhodnutím Rady mezinárodní lidové hudby (IFMC, Internaciona Folk Music Council) a v období 90. let zařazením festivalu do CIOFF (International Council of Organizations of Folklore Festivals and Folk Arts/Mezinárodní rada organizátorů folklórních festivalů a lidového umění). V roce 1995 získal MFF Strážnice ocenění CIOFF jako 4. nejpopulárnější folklórní festival středoevropského sektoru. Letos se konal již 66. ročník MFF Strážnice a 29. ročník Dětského folklórního festivalu. [5] [28]

Mezinárodní dětský folklórní festival Kunovské léto

Kunovské léto je mezinárodní dětský folklórní festival, který se koná v Kunovicích ve spolupráci s Uherským Hradištěm a Starým Městem vždy třetí týden v červnu. Festival je výjimečný především proto, že se soustřeďuje výhradně na dětské folklórní soubory. Děti mají většinou odlišné kroje než dospělí. Některé vesnice mají i kroje pro více věkových kategorií. V programu je zařazeno vystoupení dětských folklórních souborů, průvod, lidový jarmark, řezbářská výroba a také soutěž o nejlepšího dětského verbíře.

Ačkoliv tenhle festival nemá tak dlouhou tradici, v České republice je významný. Založen byl v roce 1994 a díky častým návštěvám zahraničních souborů získal v roce 2000 titul mezinárodní festival. Další úspěch byl v roce 2005, kdy se festival stal členem CIOFF (International Council of Organizations of Folklore Festivals and Folk Arts/Mezinárodní rada organizátorů folklórních festivalů a lidového umění). Během svého trvání festival navštívilo více než 300 souborů z České republiky, Litvy, Chorvatska, Maďarska, Turecka, Konga, Mexika, Arménie, Řecka atd. [17]

Slovácký verbuňk

Jedná se o druh tance skočného typu, který v minulosti ztvárňovali chlapci odvedení na vojnu. „*Slovácký verbuňk má obvykle tři části: předzpěv, při němž je pohyb tanečníka, pokud nestojí společně s ostatními ve vázaném půlkruhu, velmi individuální, dále taneční část pomalou a taneční část rychlou, která je volnou pohybovou kompozicí s osobitou atmosférou*“. [23] Byl to projev myšlenek a zároveň tak dokazovali, že vojenskou službu zvládnou, čímž působili na děvčata. Tento druh tance je typický hlavně pro Slovácko. Koná se zde od roku 1781 a v roce 2005 byl zapsán do českého dědictví UNESCO.

Každoročně je pořádán na Mezinárodním folklórním festivalu ve Strážnici, kde se pořádá soutěž verbířů. Tanec se liší podle jednotlivých oblastí Slovácka, např.: z okolí Kyjova, Strážnice, Uherského Hradiště apod. [23]

Svatomartinské hody

Důležitým zlomem v životě lidí na vesnici, byl den svátku sv. Martina (11.11.). Vzhledem k tomu, že na sv. Martina podle pranostik začíná zimní sezóna, zakončil se tímto dnem hospodářský rok a hospodáři mohli zhodnotit kvalitu a kvantitu sklizně.

V křesťanství měl zmíněný den také svou tradici. Byl to poslední den před vánočním půstem, což pro lidi znamenalo vyvrcholení hodování a oslav. Adventní doba byla dobou střídmosti v jídle i v zábavě. [ZÍBR, 2006]

V dnešní době se tradice udržují hlavně z pohledu vinařského. Konají se svatomartinské hody, které je možno navštívit ve vinařských oblastech Slovácka (Mikulov, Kyjov, Strážnice, Bzenec, Hodonín, Uherské Hradiště apod.) a ochutnat svatomartinské víno. V různých obcích se pořádají svatomartinské jarmarky, kde jsou zastoupena vína blízkého i dalekého okolí. To je zde možné ochutnat nebo zakoupit. Pořádá se i svatomartinská zábava nebo svatomartinské hody s ochutnávkou husích specialit.

4 Obec Vlčnov

Obec Vlčnov

Vlčnov je obec významná svou lidovou architekturou, tradicí a zvyky i folklórními slavnostmi, které jsou známé krásnými, bohatými a zdobnými kroji. Kroje poutají především svou barevností a jedinečností. Tradice se zde dodržují od minulosti. Svou roli zde v nemalé míře hrají i tradiční pálená slivovice a víno, kterými jsou doprovázeny většiny slavností. Každoročně zde se pořádá nespočet kulturních akcí spojených s lidovými tradicemi a folklórem. Vlčnov nabízí i prohlídku významné lidové architektury.

Geografie obce Vlčnov

Vlčnov se nachází na území regionu Slovácka na jihovýchodě Moravy ve Zlínském kraji. Poloha obce je situována 5 km od Uherského Brodu a je součástí posledního výběžku Bílých Karpat. Katastr obce měří 2130 ha, z toho 17 ha vinic a 110 ha lesů. Obec má 3 079 obyvatel. [39] [41]

Historie obce Vlčnov

Z historicky dochovaných dokumentů je možno usoudit, že Vlčnov je vesnicí starého typu, čemuž také nasvědčuje tehdejší postavení domů do tak zvaných „dvouřadovek“. První dochovaný zápis o Vlčnově je z roku 1264. Odborníci jsou ale přesvědčeni, že historie obce mohla být ještě starší. Ve 13. století byli vlastníky Vlčnova páni z Riesenburku, jelikož zde vlastnili tvrz. V tehdejší době byla vesnice středem tzv. lucké provincie, což bylo historické území Moravy a Uher. Významné postavení měl v pohusitské době Burian z Vlčnova díky zakoupení hradu Světlov v roce 1449, kde měl taktéž své sídlo. V roce 1611 získal vlastnictví Oldřich z Kounic. Polovina 17. století byla významná pro zdejší vinohradnictví. Rozloha pustých i obdělávaných vinohradů činila okolo 95 ha. Z důvodů neobdělávaných vinohradů bylo místo nich zasázený les, který pokryl celý kopec, který je nazýván Myšince. Začátkem 20. století zde Dr. Václav Kounic nechal postavit zámek Pepčín v pseudorománském slohu, který byl dominantou kraje. Roku 1981 byl ale zámek zbořen, jelikož byl zcela zdevastován následkem druhé světové války a ohrožoval bezpečnost.

Další pokroky se v obci vyvíjely v letech 1861 a 1921, kdy byly vystaveny školy. V roce 1921 už to byla nová škola, které se říkalo a říká Měšťanka. Dostavba místního kostela sv. Jakuba je datována v letech 1929-1930. Zmínky o něm však byly už od roku 1373. Co se týče historických staveb, dochovalo se jich jen pár. Od války Vlčnov prošel spoustou změn, kdy byly stavěny moderní domy. Rozvíjel se obchodní a podnikatelský průmysl. Stavby lidové architektury v podobě hospodářských domů dnes slouží jako muzea. [JÍLEK, 2007] [45] [21]

4.1 Kulturně-historické památky Vlčnova

Památková rezervace vlčnovské budy

Významná vesnická památková rezervace Vlčnovské budy se nachází v části Vlčnova zvané Kojiny. Jedná se o vinohradnické stavby, bílé vinařské budy s modrým obrováním, které dříve pokrývaly valbové střechy kryté došky. Dokládají historii vinařské kultury a jsou charakterizovány jako lisovny bez sklepů. Ve Vlčnově je víno tvrdé a dříve se ho nevyrábělo tolik, aby bylo zapotřebí ho ukládat do sklepů. Buda je tvořena ze dvou místností. První sloužila pro výrobu vína a druhá pro uskladnění. Postupem času si lidé v první místnosti zhotovovali i místo pro posezení, které dnes patří téměř ke každé budě. Obyvatelé Vlčnova budy využívají ke společenským akcím a strávení příjemných chvil s rodinou a přáteli. Konají se zde tři hlavní slavnosti, a to mše svatá na poděkování úrody, hodové zpívání a sobotní večer před Jízdou králů. [19]

Obrázek 3: Vlčnovské budy

Muzeum rolnického hospodářství v domě č. 57

Muzeum, jehož etnografickou expozici pořádá Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě, je ukázkou rolnického stavení s původním vybavením. Expozice je zaměřena na lidové odívání, zemědělské stroje, hospodaření a způsob života venkovského obyvatelstva v minulosti. Stavení je významné svou patrovou komorou, kde se nachází původní černá kuchyně a došková střecha. Je poslední stavbou typickou pro oblast Slovácka. [22] [1]

Muzeum lidové architektury v domech č. 65 a 739

Expozice těchto domů, které patří do vesnické památkové rezervace, umožňují prohlídku původní lidové architektury a život na vesnici v minulosti.

Pramen pitné vody „Cicůrek“ na dolním konci

Zdroj pitné vody v oblasti dolního konce ve Vlčnově je významný svým přírodním pramenem.

Kostel sv. Jakuba

Římskokatolický kostel, který byl ve 13. století postaven v gotickém stylu, jeho původní část je nejstarší dochovanou stavbou Vlčnova a nachází se ve středu obce.

4.2 Přírodní rezervace

Kovářův žleb

Kovářův žleb, který byl zapsán do seznamu přírodních rezervací v roce 1956, se nachází v severní části Vlčnova v oblasti Hlucké pahorkatiny. Jeho nadmořská výška je 240-300 m a celková rozloha činí téměř 215 ha. [7]

Vlčnovský háj

Vlčnovský háj, který byl zapsán v roce 1955 do seznamu přírodních rezervací, se nachází jihovýchodně, směrem k obci Dolní Němčí, zhruba 1 km od obce Vlčnov. Leží v nadmořské výšce 280-350 m a jeho výměra činí téměř 30 000 ha. Nachází se zde vzácné druhy živočichů a rostlin, především ladoňka rakouská, která je předmětem ochrany v ohrožených druzích. [8]

4.3 Kulturní zařízení

Muzeum pálenic

Stálou expozicí v Muzeu pálenic pořádá Slovácké muzeum v Uherském Hradišti ve spolupráci s obcí Vlčnov. Je zde unikátní výstava domácích pálenic a dalších předmětů potřebných k pálení slivovice. Expozice je doprovázena fotografiemi, popisky a obrazovými snímky, které doplňují používání domácích pálenic v minulosti. Součástí výstavy jsou kulturní akce s tematickým zaměřením pořádané pro veřejnost.

[SEVERIN, 2010]

Muzeum výšivek

V muzeu je možno zhlédnout nespočet druhů výšivek, které se vyskytují na tradičních lidových krojích.

Galerie Měšťanka

Galerie, která vznikla v roce 2005, nabízí stálou expozici vlčnovských krojů a jejich vývoj. Konají se zde různé výstavy, vernisáže, kulturní akce a expozice zaměřené na folklór a lidovou kulturu regionu Slovácka. [40]

4.4 Materiálně-technická základna

Stravování

- Pizzerie Vlčnov- Koníček
- Hostinec Sokolovna
- Restaurace Na pekárně [36]

Ubytování

- Penzion Koníček
- Ubytovna Na stadioně [37]

Hospody, bary, disco

- Vinárna U starosty
- Disco Magic
- Hospůdka U králíků
- Hospůdka U ježků

Turistické informační centrum pro Východní Slovácko

Informační centrum se nachází v Klubu sportu a kultury ve středu obce. K dispozici jsou zde propagační materiály a turistické informace o obci Vlčnov, regionu Východní Slovácko a jeho okolí. Je zde možno zakoupit předprodej vstupenek na kulturní akce a turistické suvenýry. Informační centrum rovněž poskytuje prohlídku Vlčnova s průvodcem i v cizím jazyce rozdělenou na malý a velký okruh.

Malý okruh

Okruh prohlídky Vlčnova zahrnuje návštěvu Slovácké jizby, kostela sv. Jakuba, Muzea rolnického hospodářství v domě č. 57 a Muzea lidové architektury v domě č. 65. Délka prohlídky je přibližně třicet až čtyřicet minut. [39]

Velký okruh

Okruh zahrnuje prohlídku malého okruhu a pokračuje dále do místních vinohradů. Zde je plánovaná prohlídka kulturní památkové rezervace Vlčnovské budy. V případě zájmu lze domluvit návštěvu konkrétní budy s ochutnávkou vína místního vinaře. Na zpáteční cestě do středu obce je plánována zastávka u přírodního pramene zvaný Cicůrek. Délka trasy je plánovaná přibližně na hodinu až hodinu a půl. [39]

Doprava

Do Vlčnova je možno se dopravit autobusem, autem či na kole. Je zde vybudována kvalitní infrastruktura a není problém se zde dostat ze všech krajů České republiky. Směr cesty do Vlčnova je přes Veletiny, Uherský Brod, Hluk či Dolní Němčí. [35]

Silniční doprava

„Praha – Brno – Uherské Hradiště – Vlčnov

Praha – Brno – Uherský Brod – Vlčnov

Ostrava - Frýdek-Místek - Nový Jičín - Vsetín - Vizovice - Zlín - Uherský Brod – Vlčnov

Mikulov - Hodonín - Strážnice - Veselí nad Moravou - Uherský Ostroh - Hluk – Vlčnov“

[35]

Železniční doprava

„Praha – Brno – Kunovice – Uherský Brod potom autobusem Vlčnov“ [35]

Doprava na kole

Obcí vedou dvě cyklostezky, číslo 5052, která směřuje na Velkou Javořinu a Uherskohradišťská vinařská stezka, která navazuje na Moravskou vinnou stezku.

4.5 Organizační struktura

Klub sportu a kultury

Hlavní organizační složka většiny folklórních slavností a kulturních akcí je příspěvková organizace Klub sportu a kultury (dále KSK). Vznikl v roce 1976 a byl zřízen obcí Vlčnov. Díky tomu se společenské akce a lidové tradice začaly rozvíjet. KSK dnes plní významnou funkci pro občany Vlčnova a okolí v zajišťování kulturních akcí, lidových slavností a sportovních událostí. Slouží také pro místní základní školu, která prostory KSK využívá jako tělocvičnu. Každoročně se zde koná nespočet plesů, výstav, tanečních zábav, koncertů, folklórních vystoupení, dále sportovní akce, karneval atd. Nejvýznamnější kulturní událostí, kterou KSK každý rok organizuje, jsou slavnosti Jízdy králů, které se pořádají poslední víkend v květnu. [13]

Společnost Jízdy králů

Společnost Jízdy králů vznikla v roce 1991 jako občanské sdružení, jehož funkcí je především propagace Jízdy králů ve Vlčnově a podpora lidových tradičních krojů. Spolu s KSK se podílí na pořádání slavností Jízdy králů a také na finančním příspěvku pro královskou rodinu. V rámci podpory a udržitelnosti lidových krojů přispívá také družičkám, dívkám v slavnostním vlčnovském kroji, na údržbu a přípravu krojů na slavnosti.

Společnost Jízdy králů založilo 12 členů KSK na základě získání podpory veřejnosti pro slavnosti Jízdy králů. V dnešní době toto občanské sdružení vykazuje přes více jak 250 členů. Čestným členem se stává každý král daného roku Jízdy králů. [13]

Propagační materiály:

- Kalendář Jízdy králů (větší množství je poskytováno všem sponzorům slavností)
- Pohlednice, brožury, letáky, plakáty
- Sborník Jízdy králů
- Krojované panenky

4.6 Propagace obce Vlčnov

Kulturní nehmotné dědictví UNESCO

Slovácká Jízda králů byla 27. 11. 2011 zařazena do světového seznamu památek kulturního nehmotného dědictví UNESCO. Jedná se o slavnosti Jízdy králů konané ve Vlčnově, Hluku, Kunovicích a Skoronicích u Kyjova, které tak reprezentují Českou republiku. Zapsání slavnosti na seznam UNESCO přispěje k rozvíjení cestovního ruchu v regionu Slovácka. [13]

Expo 2000 v Hannoveru

Prezentace České republiky a obce Vlčnov na světovém veletrhu Expo 2000. Představení tradiční Jízdy králů ve slavnostním průvodu s králem a jeho družinou na vyzdobených koních. Průvod byl doprovázen vystoupením folklórního souboru Vlčnovjan v různých variantách vlčnovských krojů. Představena byla i gastronomie Slovácka a to typické vlčnovské vdolečky a slivovice. [12]

4.7 Lidové tradice a zvyky Vlčnova

Krojový ples

Tak jako většina obcí na Slovácku, tak i Vlčnov pořádá tradiční krojový ples, který je takřka přehlídkou nádherně zdobených slavnostních krojů a koná se většinou poslední lednovou sobotu. Je možno zde shlédnout slavnostní kroj pro mladé a svobodné ženy i mládence, kroje pro ženaté muže a vdané dámy, dívčí a chlapecký kroj a samozřejmě i dětský, který se v hojném množství vyskytuje na dětském krojovém plese, který se koná poslední neděli v lednu.

Masopust

Masopust neboli „fašank“ se koná před zahájením velikonočního půstu. Vlčnovský masopust je zvláštní hlavně tím, že každý rok je stanoveno jiné téma, podle kterého si účastníci průvodu volí své masky (např.: Pohádka, Švejk). Na masky se nevztahují žádná pravidla, pokud někomu maska „neladí“ k tématu, nic se neděje. Každý se ovšem snaží, aby měl tu nejoriginálnější masku průvodu, kterého se může zúčastnit kdokoliv. Na základě tématu stojí na vlečce traktoru vyrobené kulisy, které dekorují a ozvlášťují průvod. Traktor s kulisami slouží i jako občerstvovací vůz pro účastníky. Celý masopustní průvod je doprovázen dechovou kapelou, se kterou pak obchází většinu ulic Vlčnova. Zde už čekají místní a nabízejí maskám typické masopustní pokrmy, jako jsou koblihy či boží milosti a taky nějakou tu pálenku na zahřátí. Účastníci masopustního průvodu rozdávají pozvánky na masopustní veselici, které se koná týden po masopustním průvodu. [38]

Krojované Velikonoce

Velikonoce jsou křesťanské svátky spjaté s ukřižováním a znovuzrozením Ježíše Krista. Je to svátek pohyblivý, který se slaví v celé republice podle křesťanského kalendáře. Po vesnici chodí chlapci („mrskáči“) s pomlázkou („kančůchem“), s kterými obchází děvčata, aby podle pověsti neuschly. Hlavními účastníky jsou chlapci, kteří se daného roku zúčastní Jízdy králů. Chlapci jsou oblečeni v lidových krojích a na ramenou nesou velký vlastnoručně upletený „kančůch“, který je symbolem jejich velikonoční obchůzky. Chlapci, společně s králem, obcházejí dívky z ročníku. Chlapci se před domem dívky postaví do dvou řad. Děvče pak vyběhne mezi chlapce a ti ji vymrskají.

Každá dívka pak musí chlapce pohostit. Při obchůzce chlapci zpívají lidové písně za doprovodu harmoniky. [38]

Velikonoční košt vína

Každoroční košt vína, který se koná v Klubu sportu a kultury vždy v neděli před Velikonočním pondělím. Představena jsou zde vína místních i okolních vinařů, která mohou návštěvníci koštu ochutnat a i ohodnotit. Zpestřením koštu je obsluha, která víno nalévá v tradičních krojích, a také hudba a písně cimbálové muziky.

Stavění máje

Tuhle událost opět pořádají chlapci a děvčata z ročníku dané Jízdy králů. Začíná 30. dubna, kdy se chlapci vydají s místními myslivci do vlčnovského lesa, kde si vyberou strom pro svůj máj. Strom se skácí, chlapci z něj osekají přebytečné větve, naloží ho na vůz a odvezou na náves Vlčnova, kde tradičně máj stojí. Zde strom očistí od kůry a dívky nazdobí špici máje barevnými pentlemi, vlajkou České republiky a také sem zavěsí půllitr slivovice. Takhle nazdobený máj se postaví do země, pak řádně upevní a zabezpečí kmen stromu různými železy a dráty. To proto, aby ho nemohli podřezat chlapci z okolních obcí. Dříve chlapci máj stavěli ručně pomocí velkých žebřů. Dnes jim k tomu napomáhá moderní technika. Jakmile máj stojí, začíná se slavit a zpívat. Každý večer a noc chlapci u ohně blízko máje hlídají, aby máj nikdo nepodřezal. Špice máje s láhví slivovice je totiž trofej pro danou vesnici, které by se to podařilo.

Jízda králů

Nejvýznamnější slavnost, která se ve Vlčnově koná poslední víkend v květnu, je Jízda králů. Je to neobyčejná tradice, jejíž původ sahá hluboko do historie. Na základě dávné pověsti se každoročně dodržuje a podílí se na ni celá obec Vlčnov. Tahle třídní slavnost je spojena s tajemstvím krále, který je dominantou celé slavnosti. Král, přestrojen do ženského kroje, je doprovázen dvěma ochraňujícími pobočníky a královskou družinou. Tu tvoří ročník, který daný rok dovrší 18 let. Chlapci jedou v průvodu společně s králem na barevně omašlených koních a dívky je doprovází ve slavnostních krojích.

Kácení máje

Pokud do 30. května máj vydrží stát, je to nejlepších vizitka toho, že máj byl pečlivě hlídán a chlapci z ročníku ho pak můžou hrdě skácet. Následuje zasloužená oslava hlídání máje.

Košť slivovice

Tento zvyk založil Mužský sbor Vlčnov. První košť se tak konal před 10-12 lety. Ochutnávka tradiční slivovice se koná většinou v jarních nebo letních měsících. Vzorke slivovice poskytují členové Mužského sboru nebo jejich známí. Účastníci koštu pak hodnotí kvalitu, chuť a vůni slivovice určitým počtem bodů. Ta slivovice, která získá nejvíce bodů, se stává vítěznou a nejlepší.

V letošním roce byl ve Vlčnově pořádán první Slováký košť slivovice a konal se 18. 6. 2011 v Hostinci Sokolovna. Program obohatilo vystoupení Mužského sboru a Vlčnovských budoých umělkyn. Možná byla i návštěva Muzea lidových pálenic. Slováký košť slivovice pořádá Slováké muzeum Uherské Hradiště. Vzorke slivovice na ochutnávku můžou vložit jen vítězové místních košťů různých obcí Slovákca. Následně se pak vyhodnotí nejlepší slivovice regionu Slovákca. Vzhledem k tomu, že soutěž je putovního charakteru, bude se konat každý rok v jiné obci Slovákca. [27]

Tradiční košť vdolečků

Vdolečky jsou tradičním pečivem typickým pro obec Vlčnov. Jsou to křehké koláčky s neodolatelnou vůní, plněné tvarohem, ozdobené povídky a drobením („posypátkem“). Je to místní pochoutka, která má svou tradiční recepturu a předává se z generace na generaci. Dříve vdolečky na zakázku peklo jen pár lidí. V dnešní době už je ve Vlčnově takových pekařství víc. I když mají stejnou základní recepturu, každý výrobce dodá vdolečkům trochu odlišnou chuť. Na základě toho vznikl Košť vdolečků, kterého se v současnosti zúčastňují i okolní pekařství ze Slovákca. Většinou je vystavováno 10-15 vzorků, které se rozpůlí na poloviny ze dvou hlavních důvodů. První je, aby návštěvníci zvládli ochutnat všechny druhy a ten druhý, aby návštěvníci nepoznali podle vzhledu vdolečků, ve kterém pekařství byly upečeny. Návštěvníci pak hodnotí ty nejlepší. Akci pořádá Klub sportu a kultury a v roce 2011 proběhl již 8. ročník.

5 Historie Jízdy králů ve Vlčnově

„Antonín Moštěk, přízviskem Pacholík: “Ptajú sa mňa cuzí ludé, šak je jich každý rok plná dedina, proč tú jízdu králů děláme, a co to znamená. Notož, pravím, dycky krále jezdili a tož jezdíja, tak to bylo aj bude. Dyby nejezdili, tož by nám to chybilo, ten rok by jaksi nebýt jak má být. Lesti nejaký král tu utěkal v přestrojení lebo né, na to nám Vlčnovjanom vůbec nezáleží, nám stačí gdyž legrúti objedú dedinu a počujem si ty vyvolávky“. [FROLEC, 1990, 128]

Vznik Jízdy králů

Počátky Jízdy králů sahají hluboko do dějin. Nikde není zmínka o tom, kdy se doopravdy začala konat. A k vysvětlení této události se vztahuje několik pověstí. Jedna z nich vykládá o česko-uherské válce roku 1469 v Bílovicích u Uherského Hradiště. Bitva byla vedena českým králem Jiřím z Poděbrad proti uherskému králi Matyáši Korvínu, který podle pověsti byl nedaleko hrubého boru poražen, aniž by spasil holý život. Král Matyáš byl převlečen do ženského kroje, tvář měl zahalenou pentlemi a v ústech měl růži, aby nemohl promluvit a tím se neprozradil, aby ho nezajali. Na koních ho chránili dva pobočníci se vztyčenými šavlemi. A byl doprovázen svou družinou. Družina, po cestě na královo sídlo do Trenčína, vybírala nebo spíše vyptávala od lidí dary na obživu. Na místě bitvy je dnes památník připomínající tuhle událost. [JILÍK, 2007]

Další pověst o česko-uherské válce vyjádřil „vlčnovský kronikář a vlastivědný badatel Josef Kukulka.“ [10], který tvrdí, že uherský král zajal Viktorína, syna Jiřího z Poděbrad, a uvěznil ho v Trenčíně. Skupina mladých Vlčnovjanů ho ze zajetí vysvobodila. V přestrojení do ženského kroje pak prchal se svou družinou na Moravu. Tahle pověst je založena na pravdivé události zajetí syna Jiřího z Poděbrad.

[JILÍK, 2007]

Konání Jízdy králů

Na základě dávných pověstí začali lidé z okolních vesnic tuhle událost ztvárňovat na její počest. Postupně se smysl slavností přetvářel k užitku lidem. Jízda králů se začala konat na oslavu jara a mládí, což bylo jejím symbolem. Na koně se vyráběli různé barevné pentle, aby průvod působil veseleji. Poté se ve Vlčnově Jízda králů konala o svatodušním pondělí za účelem dobré úrody, což bylo podle pranostiky „*Pohoda na svatodušní pondělí slibuje úrodu*“. [44]

Pranostiky na svatodušní svátky

Dříve se lidé řídili jenom pranostikami, které dodržovali. Sloužili lidem jako k takovému předvídání budoucnosti a počasí. Dřívější slavnosti se vázaly hlavně na úrodu, která znamenala pro lidi úspěšný rok a tudíž důvod oslavy.

„Svatodušní neděle

Na Svatého Ducha nesvlékej kožicha.

Po svatém Duchu nezbavuj se kožichu.

Děšť o letnicích – slunce na Boží tělo.

Na Svatého ducha bláto – bude laciné mláto.

Prší-li o svatém Duše, bývá po něm málo suše.

Na Svatý Duch do vody buch!

Svatý Duch přinese plný pytel much.

Svatodušní pondělí

Pohoda na svatodušní pondělí slibuje úrodu.

Když prší v pondělí svatodušní, bude zkáza na sena.“ [44]

Svatodušní svátky se vázaly na slavnosti letnic, které byly křesťanským svátkem a slavily se *50 dnů po Velikonocích a 10 dnů po Nanebevstoupení Páně*. [44] Účastníci Jízdy králů byli chlapci z ročníku, kteří v daný rok dovršili 18 let věku a byli následně odvedeni na vojnu, proto se jim říkalo „odvedenci“ nebo „legrůti“. Byla to pro ně jakási zkouška dospělosti.

Volba krále

Z vyprávění Ing. Antonína Pavelčíka byl nejdůležitější úkolem pro odvedence najít vhodného krále. Na tom se většinou domlouvali u hlídání máje, který se stavěl vždy poslední den v měsíci dubnu. Na svatodušní neděli si „odvedenci“ zvolili tři posly, kteří šli žádat starostu o povolení hledání krále, kterého si museli jít vyprosit k otci zvoleného krále. Rodičům museli slíbit, že budou krále, chlapce ve věku 10-12 let, střežit a opatrovat, aby ho nikdo neukradl a přísahat, že ho v pořádku ho přivezou zpět domů. Úloha krále byla pocta a čest pro celou rodinu. Zájemců o roli krále bylo nespočet, ale králem se mohl stát jen chlapec ze zámožnější rodiny. [FROLEC, 1990]

Rozdělení rolí

Další nezbytností byla domluva rolí jezdců, které se dělili na předjezdce, který zvěstoval královu pověst, vyvolávače, jejichž povinností bylo hlasitě a výrazně hlásit vyvolávky u každého domu, výběrčí, jezdící s košíkem, kteří dokážou zajistit úhradu hostiny po vlastní jízdě králů. Lidé jim jako dary dávali většinou vajíčka, slaninu nebo mouku. Nejdůležitější roli měli pobočníci, kteří chránili krále s tasenými šavlemi a vedli jeho koně. Museli být králi stále po boku a střežit ho, kdyby ho někdo neukradl. Pobočníkem se mohl stát jen ten, kdo uměl perfektně jezdit na koni a byl trochu bojovníkem, aby přemohl případné zloděje, kteří pocházeli z okolních vesnic. [FROLEC, 1990] [BENEŠ, 2003]

Příprava koní

Odvedenci museli připravit ty nejlepší koně. Jedinou podmínkou bylo, že král a pobočníci museli mít koně bílé. V dřívějších dobách se ve Vlčnově chovalo okolo 300 koní, takže nebyl problém se zařizováním a sháněním koní. Všichni chlapci také uměli na koních jezdit, takže nebylo třeba, aby měli sedlo a někdo jim vodil koně, jak je tomu

v současnosti. Byla to pro chlapce zkouška dospělosti, že dokážou svého koně zvládnout po celou dobu průvodu. [BENEŠ, 2003]

Výzdoba koní

Výzdobu měla na starosti děvčata chlapců. Každá se chtěla předvést, že její milý má nejpěkněji omašleného koně. Dříve se zdobili koně textilními pentlemi (modré, červené, bílé), které se většinou uchovávaly na další rok. Výzdoba byla decentní, aby se zdůraznila krása a mohutnost koní. Pentle krásily hlavně hřívu a ocas a turecký šátek, na kterém jezdec seděl, sloužil jako ozdoba. „*Nakonec dívka jezdcí nejmilejší přinese svému milému praporec se zeleným vrškem, vlajícím šátkem s pentlemi, který si jezdec po nasednutí vstrčí do pravé holínky.*“ [FROLEC, 1990, 130, 131] Chlapci tak zůstanou volné ruce na ovládání koně. Takhle připravení koně mohli vyjet do vesnice pro svého krále. [FROLEC, 1990]

Kroje

Jízda králů byla velká událost, proto se na tuhle slavnost používaly slavnostní kroje. Odvedenci měli pánský kroj, který se skládal z „nohavic“ (kalhot), „košule“ (košile), „kordule“ (vesta s ozdobným vyšíváním), „tybétku“ (růžový šátek uvázaný na vestě) a „klobůku“ (krojový klobouk), který je ozdoben „kosíry“ (prohnutá kohoutí pera) a voničkou s ozdobnými růžičkami a barevnými kuličkami. Dříve takový klobouk byl určen jenom „odvedencům“ na jízdu králů, nikdo jiný ho nesměl používat. Král i pobočníci byli podle pověsti přestrojeni do ženského kroje, který si vypůjčili od místních děvčat. Král měl na hlavě korunu upletenou z kvítí, na které byly navázány mašle, které mu sahaly přes obličej. V ústech svíral růži, aby nemohl promluvit. A tím tak neprozradil tajemství krále. [BENEŠ, 2003] [FROLEC, 1990, 12]

Dámský slavnostní kroj je velmi zdobný a pestrý. Věnc je určen jen pro mladé a svobodné dívky. Skládá se ze tří částí, které se připevní sponkami a přišijí k vlasům dívky, aby vše pevně drželo. Je ozdoben velkým množstvím malých růžiček, sklíček, korálků a dalších ozdob, které se přišívají ručně. Do věnce se dívka strojí jako první. Poté následují naškrobené bílé sukně. Na zadní stranu sukní se připevní bílý „fěrtoch“. Přes přední část bílých sukní se zašněruje „fěrtůšek“ (barevně vyšívaná sukně) tak, aby na zadní straně byl vidět „fěrtoch“. Na „fěrtůšek“ se ještě připevní „harasy“ (čtyři pásy ozdobené vyšívkami a korálky, které zpestřují sukně). Na vrchní část těla se obléká

„jupka“ (vyšívaná halenka), na ní našehlené „rukávce“, na které je navlečená „kordula“ (vyšívaná vesta). Kolem krku se připne „krejzl“ (ozdobný, naškrobený límec). Boty ke kroji se nazývají „čižmy“. V dřívější době dívky nedoprovázely chlapce z ročníků při Jízdě králů.

Průvod Jízdy králů

Hlavním představitelem průvodu byl král, kterého ztvárnil mladý chlapec, a jeho družina. Královskou družinu tvořili chlapci z ročníku, kteří byli daný rok odvedeni na vojnu. Proto se jim říká „odvedenci“. Byla to pro ně zkouška dospělosti. Museli rozhodovat o spoustě důležitých věcí a učinit všechna rozhodnutí tak, aby nic nenarušilo chod Jízdy králů, na které lidem tolik záleželo. Jako první v průvodu jede předjezdec a zvukným hlasem sděluje lidem pověst jeho chudobného, ale poctivého krále. Král sedí vznešeně na bílém koni v ženském kroji, s růží v ústech a rukama v bok. Dva pobočníci vedou jeho koně a bedlivě hlídají, aby krále nikdo neukradl. Před i za králem jede skupina tří chlapců, kteří se od něho nesměli vzdálit a museli střežit okolí. Další následovali vyvolávači, kteří rozveselovali místní svými vtipnými vyvolávkami. Vyvolávky jsou většinou lichotivé. V případě, že je vyvolávka hanlivá či urážlivá, rodina zavře dveře a vyvolávač nedostane žádné dary. Je to ostuda pro celou rodinu.

Ukázka vyvolávek k minulosti:

„U prvního stavení vpravo vyvolavači odbočí s cesty a vyvolávají pod okny:

Hýlom, hýlom!

Poslúchajte horní, dolní,

domáci i přespolní,

co vám budu povídat

v svatodušní ponděli:

Před týmto domem sa koníček pode mnú točí,

že tá vaša céra má pěkné čérné oči.

Hýlom, hýlom!

To pověděvše jedou o dům dále; hned za nimi dostaví se pod okna vyběrači. První z nich říká:

*Na krála, paní matko, na krála!
Máme krála poctivého, ale chudobného.
Okradli nám ho na horách, na dolách,
na krakových mostinách.
Ukradli mu tři sta koní
z prázdného stání,
ukradli mu tři sta volů
z prázdného dvoru.
Dobře, že tam neměl nic,
byli by mu vzali ještě víc.*

Doříkav odjíždí za vyvolávači, na jeho místo postaví se pod okno druhý vyběrač a pokračuje:

*Odbývajte nás, paní matko,
máte-li nás odbývati,
než vám začnem střechu drati,
pod naše koníčky stlati
a na stříbrných podkověnkách roznášati.
Přece, matičko, přece
aspoň to svinské plece,
alebo tú klobásu,
co sa ňú trikrát opášu
a po čtvrté svého vraného koníčka podpášu.
Honem, paní matko, honem,
ať já tu nestójím s vraným koněm!
Vvedu vám ho do žitečka,
spasu vám ho do zrnečka!
Brzy, matičko, brzy,
velice to moje kamarády mrzí;
chcú mne odjeti
a mne tu s mojím vraným koníčkem nechati.*

Také druhý vyběrač odjede za prvním, a třetí vyběrač s košem v ruce přijede ke dveřům, kdež se mu od hospodyně dostane kus uzeného nebo slanin, aneb od hospodáře

peněžitého dárku. Tak objížděli celou dědinu dům od domu po obou stranách. Vyběrači ze svého říkání jen málo měnili, kdežto vyvolavači před každým stavením něco jiného pověděli, např.:

*Před týmto domem sú kláty,
že sú tu cérky jak karafiáty.*

*Před týmto domem koníček hlavěnkú kývá,
že se krásná panenka z okénka dívá ap.“ [FROLEC, 1990, 12, 13]*

Za průvodem koní běžaly malé děti a sbíraly mašle a růže, které jezdcům upadly. Bylo to pro ně jako dobrodružství, že se přiblížily ke koni a také se s tím patřičně chlubily.

Pokud se přespolním podařilo krále ukrást, pobočníci ho museli vykoupit bečkou piva, vína nebo slivovicí. Což neznamenovalo nic oproti tomu, jakou bude mít ročník ostudu po celé vesnici. [FROLEC, 1990]

„Zpověď' jednoho nešťastného krále, kterého ukradli přímo na křižovatce nepozorným pobočníkům před zraky všech přítomných. “Ani jsem sa nestačil ohlédnút, kdosi mňa zezadu vyzdvihl s koňa a odnést do nejbližšího domu. Tam mňa zamkli a nepustili dokúd nedostali výkupné. Kluci sa mně posmívali, že su ukradený král. Moc mňa to mrzelo a moje pobočníky ešte věčej, pretože to byla hlavně jejich ostuda. Dost' dlúho radši nechodili mezi ludi.““ [FROLEC, 1990, 129]

Ukončení Jízdy králů

Pokud „legrůti“ přivezli krále v pořádku domů, královská rodina chlapcům přichystala hostinu. Bývalo zvykem udělat míchaná vajíčka, které vybrali od lidí. Družina si při hostině sdělovala své dojmy a zážitky ze slavnostní jízdy. [BENEŠ, 2003] [FROLEC, 1990, 128]

5.1 Úprkova Jízda králů

Joža Úprka se narodil 1861 v Kněždubu. Na Moravě byl považován za nejslavnějšího malíře. Inspiraci svých obrazů sbíral ze života venkovského lidu, lidových slavností a krásou a barevností krojů v oblasti Moravy. Joža Úprka se během svého putování zaměřil jak na malbu lidových krojů, tak slavnosti jízdy králů, které se dříve konaly v téměř každé vesnici.

Slavného malíře zaujala nejvíce vlčnovská Jízda králů, kterou svými obrazy proslavil. Ve Vlčnově si chtěl udělat několik studií k této tradici. Znal se s novinářem, povídkářem a rodákem z Vlčnova Janem Jančou, který ho přivedl do Vlčnova a roku 1891 ho seznámil s místním sběratelem výšivek a lidového umění Josefem Zemkem. U toho pak malíř následně bydlel. Ateliér ve stodole mu poskytl Šimon Pavelčík, bohatý sedlák. Úprka zpočátku jen pozoroval život ve Vlčnově, což se místním nepozdávalo a pochybovali o umění malíře. Poté co Úprka dokázal, že umí pracovat i na poli ve žních, si místní získal. Vlčnovjané pak rádi malíři postáli modelem, kdykoli potřeboval, třeba i v pravé poledne.

Obrázek 4: Joža Úprka, obraz Jízdy králů ve Vlčnově z roku 1897

Jedním z vrcholných děl tohoto moravského malíře je obraz Jízdy králů z roku 1897. Obrazu je širší než tři metry a téměř dva metry vysoký. Cílem tohoto díla bylo představení barevnosti a krásy lidových krojů, kde převládala barva červená a bílá doplněna modrou a hnědou. [JILÍK, 2007, 80-87]

6 Rozvoj Jízdy králů ve Vlčnově od minulosti po současnost

Jízdy králů vždy měla a stále má pro obyvatele Vlčnova nepopsatelný význam. Je to lidová tradice, která dokáže držet lidi pohromadě a v dobrých společenských vztazích a Vlčnovjané jsou na tuto slavnost právem hrdí. Jízdu králů každý rok představuje jiný ročník. V minulosti to byl ročník „odvedenců“, kteří měli jít daný rok na vojnu. Dnes už není povinná vojenská služba, ale i přes Jízdu králů jezdí chlapci, kteří daný rok dovrší 18 let věku, jako tomu bylo v minulosti. Vlčnovjané stále považují jízdu na koni a zvládnutí celé slavnosti za zkoušku dospělosti.

Konání a organizace Jízdy králů

V minulosti se Jízda králů slavila pouze jeden den a to ve svatodušní pondělí. Vlivem rozvoje se v minulých desetiletích slavnosti přesunuly na poslední květnovou neděli. Ze záznamů Ing. Antonína Pavelčíka se dočteme že, v roce 1967 při příležitosti výročí 700 let Vlčnova se Jízda králů rozvinula na třídní slavnosti, a to od pátku do neděle v poslední květnový víkend. Vlčnovský učitel pan Kužela založil dětský folklórní soubor Vlčnovjánek, který svým vystoupením obohacoval program Jízdy králů. V té době se o program a výběr krále staralo Čestné předsednictví Vlčnovských slavností. V roce 1976 byl ve Vlčnově slavnostně otevřen Klub sportu a kultury (KSK) a tím i prostory pro kulturní akce a slavnosti. Vedení KSK se významně podílelo na rozvoji slavností a jiných kulturních akcí ve Vlčnově. Bylo vytvořeno technické a programové zázemí. Program Jízdy králů byl rok od roku obohacován o pestřejší události a slavnosti dostávaly čím dál krásnější a poutavější podobu. Což bylo zřejmé i z počtu návštěvníků.

Volba krále

Během vývoje minulých let se úkoly královské družiny rozšířily. Z doložených poznámek Ing. Antonína Pavelčíka jsou slavnosti Jízdy králů od roku 1982 úzce spjaty s krojovým plesem, na němž byla poprvé družina chlapců a jejich král představeni veřejnosti. O několik let později, přibližně v roce 1987, se plesu začaly účastnit i dívky z daného ročníku Jízdy králů. Od té doby se program krojového plesu rozvíjel. Dnes se zaměřuje hlavně na přivítání a představení krále. Do té doby si musí královská družina svého krále zvolit. Vzhledem k tomu, že pro rodinu krále je tahle funkce dosti nákladná, není jednoduché vhodného krále najít. Jsou to velké starosti a zodpovědnost. Králem musí být mladý, nevinný chlapec ve věku 10-12 let a podle pověsti panic. Družina si

proto zvolí několik potenciálních králů z Vlčnova a potom obchází rodiny a prosí rodiče a malého chlapce, zda přijmou roli krále a královské rodiny. Stejně tak jako v minulosti se vybírá většinou z rodin, které jsou schopni zvládnout finanční náklady s Jízdou králů spojené. Pokud rodiče a malý chlapec souhlasí a přijmou tu čest, královská družina oznámí jméno krále starostovi obce. Celá družina i s králem v čele se představí na krojovém plese slavnostním pochodem po sále a následně odhalí svého krále s rodinou, kterou přivítá starosta obce Vlčnova. Poté se vyhlásí sólo pro krále a jeho maminku. Pár tančí uprostřed kruhu tvořeného všemi krojovanými účastníky plesu. Maminku a krále po chvíli střídají děvčata a chlapci z ročníku. [38]

Obrázek 5: Král s pobočníky Vlčnov

Příprava koní

V dnešní době, kdy už se nechová tolik koní, jako tomu bylo dříve, jsou jezdci nuceni si koně půjčovat z okolních obcí. Mnohdy mají před Jízdou králů zkušební jízdy, aby se s koněm seznámili, protože mnozí chlapci na koni budou sedět poprvé. V den Jízdy králů se koně do Vlčnova přivezou brzy ráno, aby se stihli nastrojít, než jezdci pojedou pro krále. S přibývajícím množstvím návštěvníků, stánků, kolotočů, různých folklórních souborů a muzik, které přijížděly na Vlčnovské slavnosti se svým vystoupením, vznikala čím dál větší hluk, který samozřejmě plašil koně jezdců. V rámci bezpečnosti jezdců i návštěvníků bylo nutné, aby každý z jezdců měl svého vodiče koně.

Rozdělení rolí

Stejně tak jako tomu bylo dříve, i dnes si musí „legrůti“ zvolit své role. Nejdůležitější pobočníci, zaujímají dnes už jinou úlohu. Dříve museli být pobočníci udatní mládenci, kteří by byli schopni ubránit krále. V dnešní době už nehrozí, že by někdo měl v úmyslu krále ukrást. Proto jsou pobočníci většinou chlapci, kteří se stydí vyvolávat před takovým počtem lidí. Velmi důležitá je role předjezdce, který jede jako první a zvěstuje pověst krále. Ostatní jezdci jsou vyvolávači. Ti mají na starost vybrat od lidí dary pro krále do pokladničky, kterou mají připevněnou na botě. Většinou se jedná o drobné finanční příspěvky.

Výzdoba koní

Po první světové válce se začaly vyrábět mašle papírové. Změnou materiálu se zvýšilo množství růží, které jsou typické pro vlčnovskou Jízdu králů. Ze zkušeností vlčnovského rodáka Františka Kučery, který udává, že základem výzdoby je velká tříbarevná růže (modrá, bílá, červená), která je umístěna na hlavě, hrudi, ocase a zadní části koně. Početnější jsou ale menší růžičky různých barev, na které se navazují barevné třásně. Takto nachystané růžičky se připevňují na kruhy s velkou tříbarevnou růží uprostřed, které má kůň na zadní části a jsou přišity k šátku, který se nachází pod sedlem. Na šátek se ještě přišívají věnečky z „krušpánku“ ozdobeny bílými papírovými květy. Na prsou koně visí třásně, které jsou zhotoveny z mašliček krepového papíru prokládané kousky slámek. Tyto ozdoby se následně přišívají na popruhy okolo koně. Hříva je zapletená do copánků, na které se vážou třásně. Ocas zdobí široké papírové mašle s vystřiženými vzory a opět tříbarevná růže. Na jednoho koně je potřeba minimálně 200 malých růžiček, 7 velkých tříbarevných růží, 200 třásní a 100 ozdob ze slámek.

Dříve výzdobu vyráběla děvčata chlapců. Později ji začaly vyrábět maminky, babičky či sestry chlapců po zimních večerech. A v dnešní uspěchané době si výzdobu mnohé rodiny chlapců nechají vyrobit. Ve Vlčnově je několik žen, které mašle dělají na zakázku.

Jízda králů

Od roku 1976 byla Jízda králů zahajována soutěží o Slovácký koštěř, jehož záměrem bylo vzbudit větší zájem místních o lidovou tradici kroje. Byla to pěvecká soutěž v kategorii mužů a žen, kteří zpívali v kroji za doprovodu cimbálové muziky nebo dechové hudby. Od roku 1982 bylo součástí programu také představení krále pouze s pobočníky, což se konalo v sobotu před Jízdou králů. Od 1987 byli představováni i ostatní jezdcí a od roku 1990 se do programu poprvé zapojila i děvčata z daného ročníku. Dnes už je toto představení krále hlavním sobotním programem s oficiálním názvem Předávání vlády krále, kde se představí celá královská družina veřejnosti. Nejdůležitější je však představení nového krále. Neobyčejným zážitkem je okamžik, kdy maminka za pomoci „družiček“ (děvčata z ročníku) obléká svého malého syna do ženského kroje, aby se stal králem a symbolem krásné a tajemné tradice Jízdy králů. Slavnostním okamžikem je následné předávání vlády loňského krále, který současnému králi předá panovnickou moc.

Součástí sobotního programu je také návštěva památkové rezervace Vlčnovských búd. Na mnoha místech hrají cimbálové muziky, které doprovází příjemnou atmosféru a jedinečnost lidové architektury při ochutnávce nejenom vlčnovských vín.

Nedělní slavnost je zahájena mší svatou na požehnání Jízdy králů, které se zúčastní celá družina i se svým králem. Po mši svaté následuje slavnostní pochod, který se koná až od roku 1994, od kostela k obecnímu úřadu. Zde starosta obce poděkuje celé družině a popřeje vydařenou Jízdu králů. Poté se družina i s králem odchází domů připravovat na slavnostní průvod.

Slavnostní průvod Jízdy králů

Královská družina na omašlených koních projíždí ulicemi Vlčnova až k Hostinci Sokolovna. Zde začíná slavnostní průvod Jízdy králů, který zahajuje předjezdec, který zvěstuje pověst krále. Dále pak jede družina „legrůtů“, jejichž úkolem je na návštěvníky i místní vyvolávat většinou vtipné a úsměvné vyvolávky a získat dary pro krále. Konec průvodu zpestřuje tajemný král vznešeně jedoucí na bílém koni a v přestrojení do ženského kroje s korunou na hlavě, obličejem zahaleným mašlemi a v ústech růži, aby nemohl promluvit a prozradit své tajemství. Vedle něho jedou v těsné blízkosti dva pobočníci, také v ženském kroji, se vztyčenými šavlemi, aby chránili svého krále.

Původní vyvolávky jsou doplňovány o vyvolávky nové, které vycházejí ze současné doby a života vesnice a jejích obyvatel. Ty si často vymýšlejí chlapci před anebo v průběhu Jízdy králů.

Vyvolávky jezdců:

- „Před tímto domem je tulipán, že toto je největší vlčnovský chuligán. On sa na mňa pěkně směje, určitě mně do boty něco přispěje. Na krála matičko, na krála“.
- „Před tímto domem můj koníček hlavů kýve, že tento pán má pěkné brýle“.
- „Ještě nejsme na konci, už nás fotí Japonci“.
- „Před tímto domem je trnka, že táto panenka má nohy jak srnka“.
- „Tito dva sa mají rádi, ve dne spí a v noci řadí“.
- „Před tímto domem je lavička, že toto je velice šikovná babička“.

Obrázek 6: Průvod Jízdy králů Vlčnov

V průvodu za královskou družinou jdou seřazená děvčata ročníku Jízdy králů, zvané „družičky“, ve slavnostním vlčnovském kroji. Za nimi se pak řadí místní, okolní i zahraniční folklórní soubory, které se představují svou hudbou a zpěvem a zároveň tím zvou návštěvníky na vystoupení, které se koná na návsi po skončení průvodu. Celý průvod zakončuje královská družina se svým králem a vůz tažený koňmi, kde zpívají „předlegrůti“ (chlapci, kteří budou tvořit královskou družinu příští rok).

Ukončení Jízdy králů

Jízdu králů ukončí chlapci odevzdáním krále zpět rodičům. Královská rodina pak celou družinou pohostí ve svém domě.

Kroje

Co se týče krojů, ty se od minulosti nezměnily. Některé kroje mají však nově zhotovené části, protože v dnešní době už není možné sehnat všechny původní materiály krojů. Pánský slavnostní kroj jezdců s kloboukem a kohoutími péry a voničkou je určen pro mladé a svobodné muže. Dříve tento klobouk byl určen pouze jezdcům Jízdy králů, což se od minulosti změnilo.

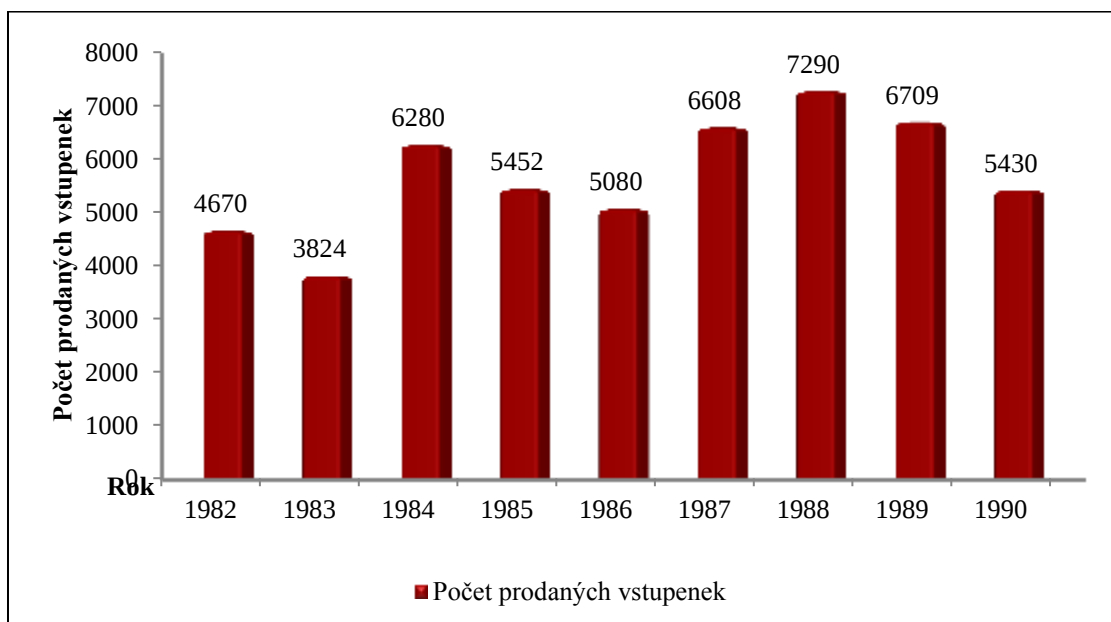
Obrázek 7: Vlčnovské kroje

7 Návštěvnost Jízdy králů Vlčnov od minulosti po současnost

Cílem mé bakalářské práce bylo porovnání návštěvnosti Jízdy králů v daných letech. Podařilo se mi zjistit počet prodaných vstupenek od roku 1982 až do roku 2011. Dané informace od roku 1982-2001 mi poskytl předseda společnosti Jízdy králů Ing. Antonín Pavelčík, který od roku 1991-2001 působil jako ředitel Klubu sportu a kultury. Informace od roku 2002-2011 jsem získala od současné ředitelky Klubu sportu a kultury Zdeňky Brandysové. Co se týče návštěvnosti Jízdy králů, není možné ji přesně zjistit, vzhledem k tomu, že vstupné se vybírá při vjezdu do Vlčnova pouze v neděli na hlavní program. Ve Vlčnově je ale spousta návštěvníků, kteří na slavnosti přijíždějí už v pátek nebo v sobotu. Převážná většina z nich si vstupenku, která je dostupná na místním informačním centru, nekoupí. Z tohoto důvodu, není možné zjistit objektivní přehled návštěvnosti. Celkový počet všech účastníků je mnohdy jednou tak vyšší než počet prodaných vstupenek, podle názoru organizátorů.

Návštěvnost od roku 1982-1990

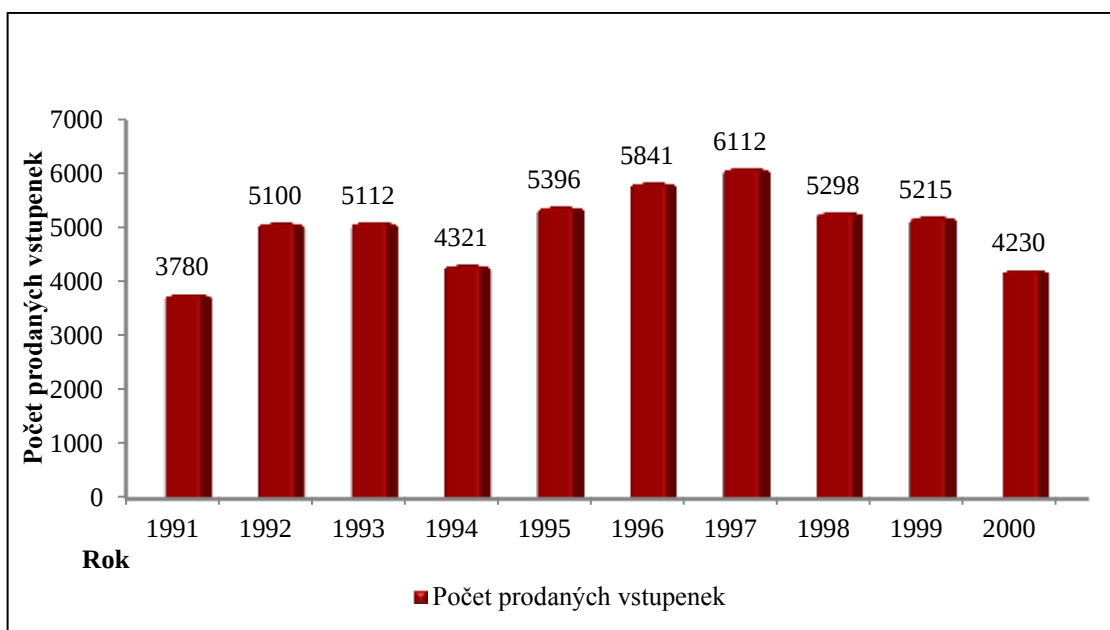
Počet prodaných vstupenek na nedělní program je každý rok odlišný. Nelze přesně říci, že by se zvyšoval či snižoval. Od otevření Klubu sportu a kultury v roce 1976, který se programem slavností zabýval, se návštěvnost zvyšovala. Z odborných odhadů Ing. Antonína Pavelčíka v roce 1982 a 1983 bylo zaznamenáno kolem 8000 všech návštěvníků, ačkoliv v roce 1982 byl počet prodaných vstupenek 4670 a v roce 1983 jen 3824 kusů vstupenek, což byl nejslabší rok pro toto období. Od roku 1984-1987 začal počet účastníků značně vzrůstat. Jízdu králů navštívilo ročně až 10 000 lidí. Vrcholným rokem pro Jízdu králů byl rok 1988, kdy si vstupenku zakoupilo 7290 lidí. Odhad však činil až na 14 000 návštěvníků. V tomto roce na Jízdu králů přijelo 45 zájezdových autobusů. Od roku 1989 se účast návštěvníků na slavnostech začala pomalu snižovat.

Obrázek 8: Graf č. 1: Návštěvnost Jízdy králů z let 1982-1990

Návštěvnost od roku 1991-2000

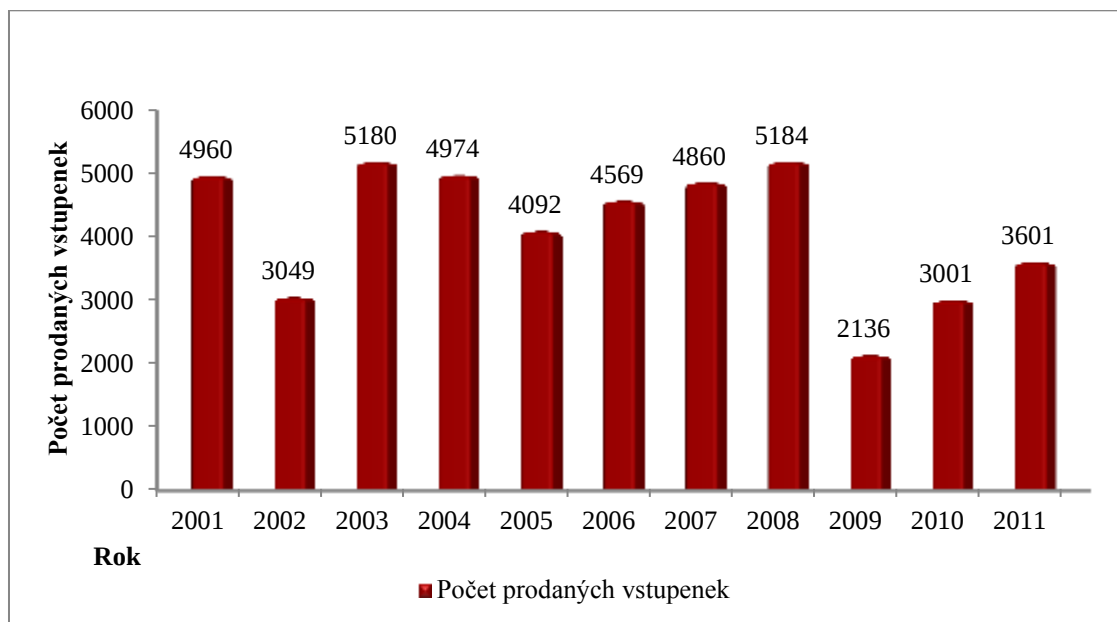
V roce 1991 se počet prodaných vstupenek rapidně snížil z důvodu politických změn. Tento rok je pro následující období nejslabší. Následně se však zájem o slavnosti začal opět postupně rozvíjet. V roce 1993 do Vlčnova přijelo 60 autobusových zájezdů, což zvýšilo i počet prodaných vstupenek na 5112 kusů. Odborný odhad Ing. Antonína Pavelčíka však činil až 9 200 lidí. Nejvýznamnějším rokem toho období byl rok 1997, kdy se prodalo 6112 vstupenek. V roce 2000 bylo pouhých 4230 prodaných vstupenek, což je v tomto období druhý nejslabší rok.

Obrázek 9: Graf č. 2: Návštěvnost Jízdy králů z let 1991-2000

Návštěvnost od roku 2001-2011

Z grafu je zřejmé, že v letech 2001-2008 se počet prodaných vstupenek příliš nelišil, až na výjimku roku 2002, kde byl počet prodaných vstupenek 3049 kusů. V ostatních letech se pohyboval se v rozmezí 4 000-5 000 kusů vstupenek. Nejvyšší byl však v roce 2003, kdy bylo prodaných 5180 vstupenek. Podobně je na tom i rok 2008 s 5184 vstupenkami. Značný pokles je zřejmý v roce 2009, kdy se prodalo pouze 2136 vstupenek z důvodu nepříznivého počasí. Počasí nebylo ideální ani v roce 2010, ale i přes to se zvýšil počet vstupenek na 3001 kusů. V roce 2011 se návštěvnost zvýšila o 600 vstupenek. Celkový počet návštěvníků nedělního programu Jízdy králů byl ale vyšší.

Obrázek 10: Graf č. 3: Návštěvnost Jízdy králů v letech 2001-2011

8 Porovnání Jízdy králů s ostatními obcemi, kde se Jízda králů ještě koná

8.1 Jízda králů Hluk

Konání Jízdy králů

Písemné záznamy o Jízdě králů v Hluku jsou z roku 1865, kdy se slavnosti konaly každý rok o svatodušním pondělí. „*V roce 1965 rozhodl výbor Dolňáckých slavností lidových písní a tanců, že se bude jízda králů konat vždy po třech letech, a to jako součást hluckých národopisných slavností.*“ [FROLEC, 1990, 95]

Královská družina

Dříve se královská družina určovala podle roku, kdy byli mládenci odvedeni na vojnu, stejně jako ve Vlčnově. Postupem času zájem mladých lidí upadal. Dnes je to dobrovolná akce, na kterou se můžou přihlásit muži určitého věku pocházející z Hluku. [FROLEC, 1990]

Výzdoba koní

Rozdíl je zde ve výzdobě. Dominantou je velké srdce na prsou, které je typickým znakem pro zdejší Jízdu králů. Přes koně se dá bílá plachta, na kterou se pak přišívají různé papírové růže a třásně. Je zapotřebí zhruba 80 malých růží a 6 velkých. Velké se připevňují na čelo, na obě strany hlavy, boků a horní část ocasu. Hříva je spletena do copánků, na které se přivazují barevné pentle. Ohlávka je zdobena „krušpánkem“ a bílými květy. V botě mají jezdci upevněný prapor na dřevěné tyči, na které je uvázaný červený nebo oranžový turecký šátek. Tyč je zdobena zelenou špicí, která je ozdobena třemi druhy pentlí. [FROLEC, 1990]

Oproti vlčnovskému koni je zdobení decentnější. Výzdobu mají za úkol místní děvčata nebo příbuzné a známé jezdce.

Průvod

Na takhle omašlených koních vyjíždějí chlapci v řadě s doprovodem dechové hudby, ale bez vyvolávek, k domu krále. Krále si musí vyžádat od rodičů.

„Rodičové milí, došli jsme vás požádat, zda-li chcete vašeho syna za krále dát. Je to chlapec hodný a zachovalý, proto jsme si ho za krále vybrali. My vám za to slibujeme, že na něho pozor dáme a až jízdu skončíme, zase vám ho ve zdraví vrátíme.“ [14]

Král je převlečen do ženského kroje, stejně jako pobočníci, kteří mají za úkol ho chránit se šavlí v ruce. Král i pobočníci jedou na bílých koních. S králem poté jedou v průvodu k obecnímu úřadu, kde žádají starostu obce o dovolení jezdit Jízdu králů. Potom už družina projíždí ulicemi Hluku a řadí se do krojovaného průvodu, kde vykřikuje různé vyvolávky, za které dostávají dary. [FROLEC, 1990, 95]

Obrázek 11: Jízda králů Hluk

„Hýlom, hýlom..... můj koníček vyjel svižným krokem, že táto slavnost koná sa u nás každým tretím rokom. Na Slovácku u Hradišťa, hucká chasa pro vás přichystala jízdu králů, staré zvyky, hrajú pri tom dvě muziky. Vítajú vás velice, huťtí chlapci a děvčice. Děvčice sa na vás smějú a pěknú zábavu vám přejú.

Hýlom, hýlom..... Před týmto domečkom můjkoníček řehce, že táto devčica, žádného chlapca z Hluku nechce.

Hýlom, hýlom..... Před týmto domečkom kvetú pomněnky, že tento mládenec bývá až do rána u milenky. [14]

Vyvolávky si mládenci vybírají na základě jejich uvážení, na koho je vyvolávka určena. Za ty pak dostávají dary, které vybírají výběrači s košíky. Celý průvod směřuje na místní stadion, kde se konají vystoupení folklórních souborů. [FROLEC, 1990]

Ukončení Jízdy králů

Jezdci odevzdají krále rodičům u jeho domu a pěkně jim poděkují. Jezdci potom odjíždí do svých domovů, kde odstrojí koně a odvedou je zpět k majitelům.

8.2 Jízda králů Kunovice

Konání Jízdy králů

Zmínky o prvním konání Jízdy králů v Kunovicích jsou datovány k roku 1897. Historie o podobných slavnostech sahají až k roku 1771, kdy na počest návštěvy císaře Josefa II byl pořádán průvod jezdců na omašlených koních. Jízda králů se zde do roku 1972 pořádala každý rok o svatodušním pondělí. Po roce 1972 se slavnost na čtyřiaadvacet let zrušila. Při příležitosti oslav 800 let Kunovic v roce 1996 se znovu jízda obnovila a začala se konat každý druhý rok, předposlední víkend v květnu. [16]

Královská družina

Královskou družinu tvoří chlapci různého věku, kteří se o dobrovolnou roli jezdce přihlásí, což je většinou okolo 20 jezdců. Volba krále nespočívá přímo na družině. Je možné, aby se rodina krále přihlásila dobrovolně o post krále, malého chlapce, který podle pověsti musí být nevypělý. Král jede na bílém koni, přestrojen do ženského kroje. Obličej má zahalený mašlemi a v ústech růži na důkaz mlčenlivosti. Vedle něj jedou pobočníci s tasenými šavlemi, aby krále chránili. [16]

Výzdoba koně

Zdobení koně tvoří až 1 620 papírových růžiček. Výzdoba je většinou dvoubarevná až tříbarevná. Jedná se malé růžičky navlečené na provázek ve střídavém pořadí barev. Provázky jsou řazeny vedle sebe, aby společně vytvářely vzor, který se následně připevní na boky a hřívu. Dominantou je papírové srdce ozdobené růžemi, které je umístěno na hrudi koně. [16]

Průvod

Družina vyjíždí od domu krále. Jezdci jsou oblečeni do kunovského kroje a na omašlených koních jedou ulicemi až na náměstí, kde požádají starostu o povolení jízdy. Následně projíždí ulicemi obce a vyvolávají vtipné někdy až hanlivé vyvolávky, za které očekávají drobné mince pro chudobného krále. Průvod je dále tvořen folklórními soubory, které představují své vystoupení.

Obrázek 12: Jízda králů Kunovice

Ukončení

Jízda králů se slavnostně ukončí předáním krále zpět rodičům za zvuku písní cimbálové muziky. Královská družina se poté účastní slavnostní večeře. [6]

8.3 Jízda králů Skoronice

Konání Jízdy králů

První doložený důkaz o konání jízdy králů byl v 90 letech 19. století, kdy byla nazývána honění krále. V letech 1900-1942 se slavnosti z nepříznivých podmínek nekonala. Jízda králů se opět konala až v roce 1943 z popudu Vojtěcha Holcmana, který se o ni začal znovu zajímat a zjišťovat podrobnosti od pamětníků. Byla pořádána nepravidelně na počest sjezdu rodáků. Jízda králů se prezentovala i v jiných obcích, nejčastěji však na slavnostech Slováckého roku v Kyjově. Zde je v dnešní době součástí programu, který se koná každý čtvrtý rok. Ve Skoronicích se koná jízda králů při příležitosti sjezdu rodáků. [FROLEC, 1990, 106-110]

Královská družina

Družina je tvořena chlapci různého věku, nejčastěji ve věku 17-30 let. Není podstatné, kolikrát už Jízdu králů chlapci absolvovali. Kdo umí dobře vyvolávat, může krále doprovázet i víckrát. Královskou družinu tvoří okolo 20-30 chlapců a každý má svou roli. Každý jezdec pochází z jiné vesnice. Není podmínkou, aby byli všichni místní. [FROLEC, 1990, 106-110] [26]

Výzdoba koně

Dříve si každý chlapec musel obstarat papírové srdce s fotografií krojované dívky, tři zrcátka a požádat některou dívku, aby mu výzdobu koně v podobě srdce vyrobila. Srdce, které je umístěno na prsou koně, je typickým znakem výzdoby. Na čele a ocase je umístěna velké růže. V hřívě jsou zapleteny barevné mašle. A přes koně je přehozen červený turecký šátek, na kterém jsou přišity ozdoby a upevněno sedlo. V minulosti výzdobu chystaly místní dívky. Dnes už je do příprav zapojena celá rodina jezdce. [FROLEC, 1990, 106-110] [26]

Průvod

Jízda králů je zahájena v neděli v devět hodin ráno, kdy praporečník a tři vyvolávači jedou rychlým tempem za starostou obce, který podepíše povolení k jízdě. Se souhlasem se pak vrací zpět k družině a začíná průvod s praporečníkem v čele. Za ním jedou vyvolávači, výběrčí pak král s pobočníky. Král na bílém koni, je přestrojen do ženského kroje a přes ramena má královský plášť. Pobočníci, kteří krále chrání, jsou oblečeni do pánského kroje. A jako poslední jedou v průvodu děkovníci s doprovodem. Rozdíl od Jízdy králů ve Vlčnově je, že jezdcům koně nikdo nevodí. Trať cesty je vymezen pouze pro koně, kam návštěvníci kvůli své bezpečnosti nesmí. Vyvolávači mají za úkol vyvolat vyvolávku na každý dům. Tu si družina chystá dlouho dopředu. O dary v podobě vína či jídla, se starají výběrčí. Průvod jde před celou obec až k radnici, kde se družina s jízdou králů loučí a chlapci odjedou domů. [26]

Obrázek 13: Jízda králů Skoronice

Ukončení

V minulosti se po Jízdě králů všichni účastníci sešli v odpoledních hodinách a slavili úspěšné zvládnutí slavnosti. Pořádali se vystoupení folklórních souborů, což se dodržuje dodnes. [FROLEC, 1990, 106-110] [26]

9 Vyhodnocení dotazníkového šetření

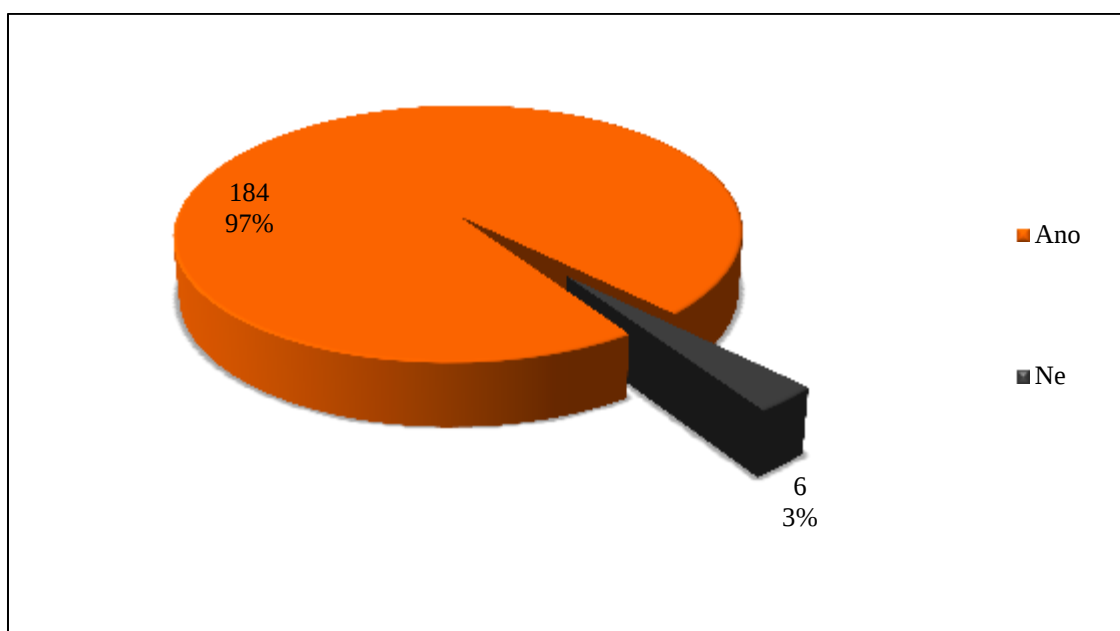
Součástí praktické části bakalářské práce je vyhodnocení odpovědí respondentů metodou dotazníkového šetření, kterým jsem chtěla docílit zjištění popularity Jízdy králů ve Vlčnově. Podle mého názoru se zvyšuje popularita folklórních slavností a lidových tradic. Výzkumem chci zjistit procentuální část respondentů, pro které je folklór atraktivní, a zároveň se již zúčastnili Jízdy králů ve Vlčnově. Z čehož bude zjištěná věková kategorie návštěvníků a kraj, který v návštěvnosti představuje nejvýznamnější část. Výzkum byl prováděn internetovou formou na internetových stránkách Vyplňto.cz. [43] Pro tento typ šetření jsem se rozhodla na základě zvyšujícího se zájmu o mediální komunikaci, především o internet.

V dotazníku bylo uvedeno 22 otázek, které byly navazující a rozřazující v závislosti na odpovědi respondenta. Rozřazovací otázky byly vytvořeny tak, aby respondenti nemuseli odpovídat na otázky, jež nebyly pro ně určené. Celkově bylo osloveno 190 respondentů různých věkových kategorií, z čehož bylo 125 žen a 65 mužů z různých krajů. Úvod dotazníku byl zaměřen na atraktivnost folklórních slavností a lidových tradic v regionu Slovácko. Byl hodnocen zájem o folklór jako celku a účast respondentů na různých typech lidových tradic. Hlavní část tvořily otázky směřované na slavnost Jízdy králů. Cílem bylo zjistit, kolik procent z dotazovaných Jízdu králů zná a kolik procent se jí zúčastnilo a z jakého důvodu. Další zkoumané informace se týkaly programu a organizace kvůli zjištění dojmů účastníka slavností. Závěr dotazníku je směřován na otázky věku, pohlaví a bydliště, které budou vyhodnoceny v souvislosti s respondenty, kteří Jízdu králů navštívili.

9.1 Líbí se Vám lidové tradice, folklór a slavnosti s tím spojené?

První otázka dotazníkového šetření zkoumá, zda jsou lidové tradice pro populaci atraktivní. Sloužila především k rozřazení respondentů. V případě, že pro respondenta není folklór středem zájmu, je směřován na konečné otázky pohlaví, věku a bydliště.

Z celkového počtu 190 respondentů, odpovědělo 184 osob na otázku Ano, což je 97% dotazovaných, kterým se folklór líbí. Pouhé 3% byla opačného dojmu, což je z celkového počtu 6 respondentů.

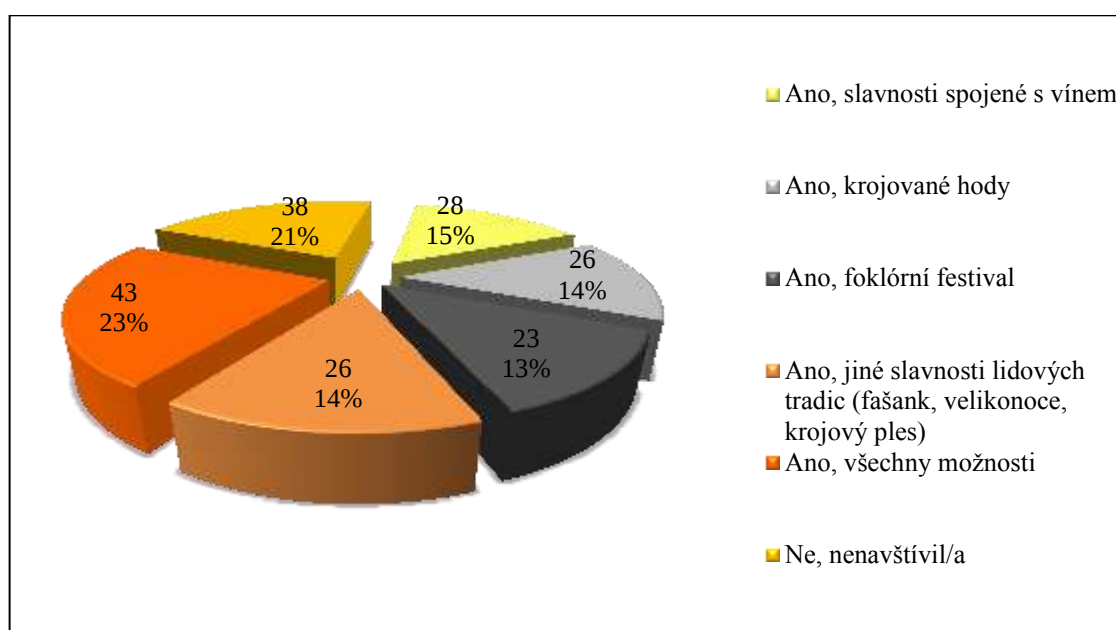

Obrázek 14: Graf č. 4: Líbí se Vám lidové tradice, folklór a slavnosti s tím spojené?

Z grafu je zřejmé, že většina z dotazovaných považuje folklór a lidové tradice za atraktivní a zájem o tradiční zvyklosti je značně převládající. Folklórní slavnosti začínají být stále více středem zájmu turistů, což dosvědčuje i graf č. 4.

9.2 Navštívil/a jste nějakou folklórní slavnost na Slovácku?

Druhou otázkou bylo sledováno zaměření návštěvníka na druhy slavností a lidových tradic. Vyhodnocením odpovědí bylo zjištěno, že i přes zájem 184 respondentů o folklórní slavnosti, 21% z nich žádnou slavnost doposud nenavštívilo, což je 38 dotazovaných. Co se týče různých kulturních akcí v nabídce dalších odpovědí, jsou výsledky folklórních akcí téměř vyrovnané. Celkově folklórní slavnost navštívilo 79%. Z toho 15% (28) je návštěvnost slavností spojených s vínem, 14% (26) krojované hody, 13% (23) folklórní festivaly, 14% (26) jiné slavnosti lidových tradic a 23% (43) respondentů zvolilo všechny možnosti daných slavností.

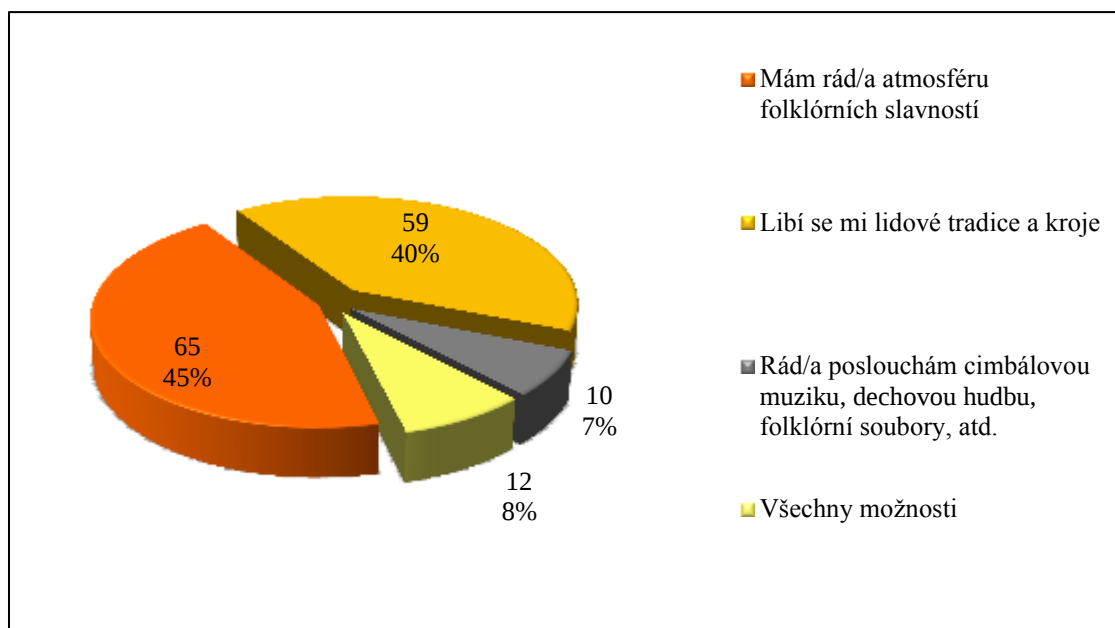
Obrázek 15: Graf č. 5: Navštívil/a jste nějakou folklórní slavnost na Slovácku?

Největší počet respondentů zvolilo všechny možnosti slavností. Z toho je možno vyvodit, že se zajímají o lidové tradice a folklórní slavnosti a navštěvují je v častějších intervalech. Nejoblíbenější jsou však slavnosti spojené s vínem, které zvolilo 28 respondentů. V pořadí oblíbenosti pak následují krojové hody a jiné slavnosti lidových tradic, jako je krojový ples či fašank. Tyto slavnosti se dodržují ve většině obcí na Slovácku. Respondenti mohli tuto odpověď zvolit na základě toho, že bydlí v obci, kde se tyto slavnosti konají a můžou se jich zúčastnit. Což je velmi důležité pro dodržování lidových tradic. Poslední, a však ne zanedbatelnou, odpověď folklórní festival, zvolilo 23 respondentů. Folklórní festivaly jsou kulturní akcí s širokou nabídkou programu většinou na celý víkend.

9.3 Proč máte rádi folklórní slavnosti?

Cílem třetí otázky bylo zjištění důvodu návštěvy folklórních slavností a co si návštěvník vybaví v souvislosti s folklórem.

Největší počet účastníků, což je 45% respondentů (65), na folklórní slavnosti přitahuje celková atmosféra. Dále pak 40% (59) respondentů, se zajímá o lidové tradice a odívání. V menší míře 7% je důvodem cimbálová muzika, dechová hudba a folklórní soubory, (10) respondentů. A 8% z dotazovaných (12) z celkového počtu zvolilo všechny možnosti, které neoddělitelně patří k folklórním slavnostem.

Obrázek 16: Graf č. 6: Proč máte rádi folklórní slavnosti?

Podle grafu č. 5, je možné usoudit, že hlavním důvodem, který přitahuje turisty do regionu Slovácka, je celková atmosféra folklórních slavností. Tenhle pocit je tvořen převážně lidmi, kteří folklórní slavnosti a lidové tradice dodržují. Atmosféru také podtrhuje barevnost lidových krojů a hudba, která slavnosti doprovází. Tento nezapomenutelný pocit je příjemný také pro návštěvníky, což je důvodem jejich zájmu o folklórní akce.

9.4 S kým folklórní slavnosti obvykle navštěvujete?

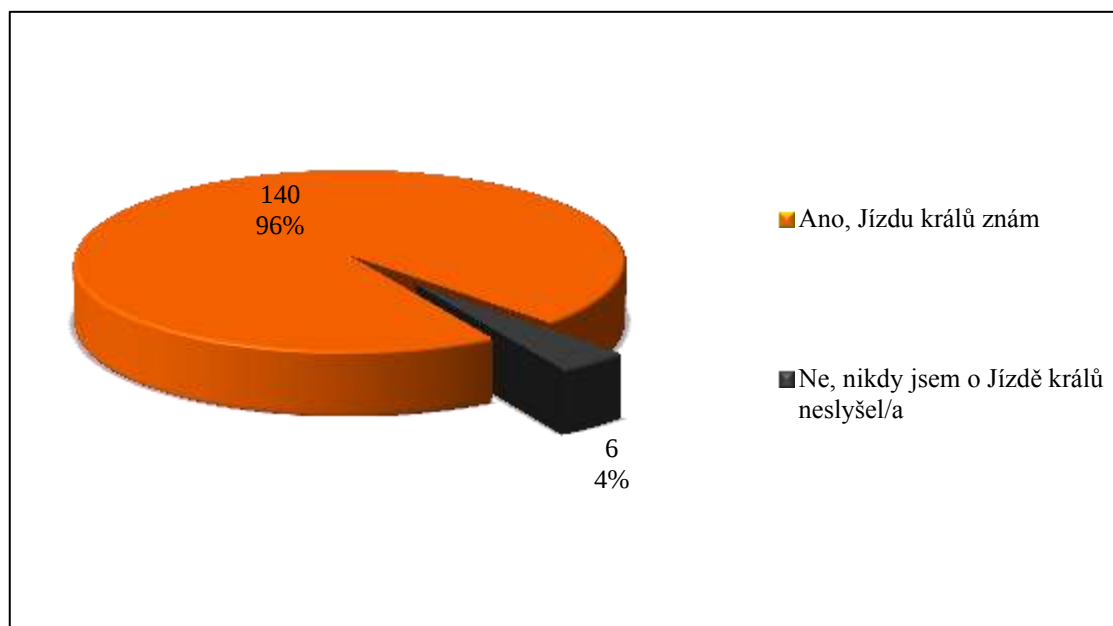
Čtvrtá otázka je zaměřena na společnost a doprovod účastníka folklórních slavností.

V největší míře respondenti navštěvují slavnosti společně s rodinou, což je 45%. Skupina 34%, navštěvuje podobné akce s kamarády. V menší míře je to potom s doprovodem partnera, což je 16%. Nejmenší část tvoří skupina 5%, kteří navštěvují lidové tradice sami bez doprovodu.

9.5 Slyšel/a jste někdy o Vlčnovských slavnostech Jízdy králů ve Vlčnově?

Pátá otázka byla směřována k užšímu výběru respondentů. Cílem bylo zjistit, kolik procent dotazovaných zná slavnost Jízdy králů ve Vlčnově. Tato otázka byla rozřazující, z důvodu upřesnění následujících otázek.

Z Grafu je patrné, že většina respondentů zná Jízdu králů ve Vlčnově. Celkový počet odpovědí „Ano, Jízdu králů znám“ bylo 140, což činí 96% z dotazovaných, kteří se zajímají o folklór. Zbylých 6 odpovídajících nezná Jízdu králů, tzn. 4%.

Obrázek 17: Graf č. 7: Slyšel/a jste někdy o folklórní slavnosti Jízdy králů ve Vlčnově?

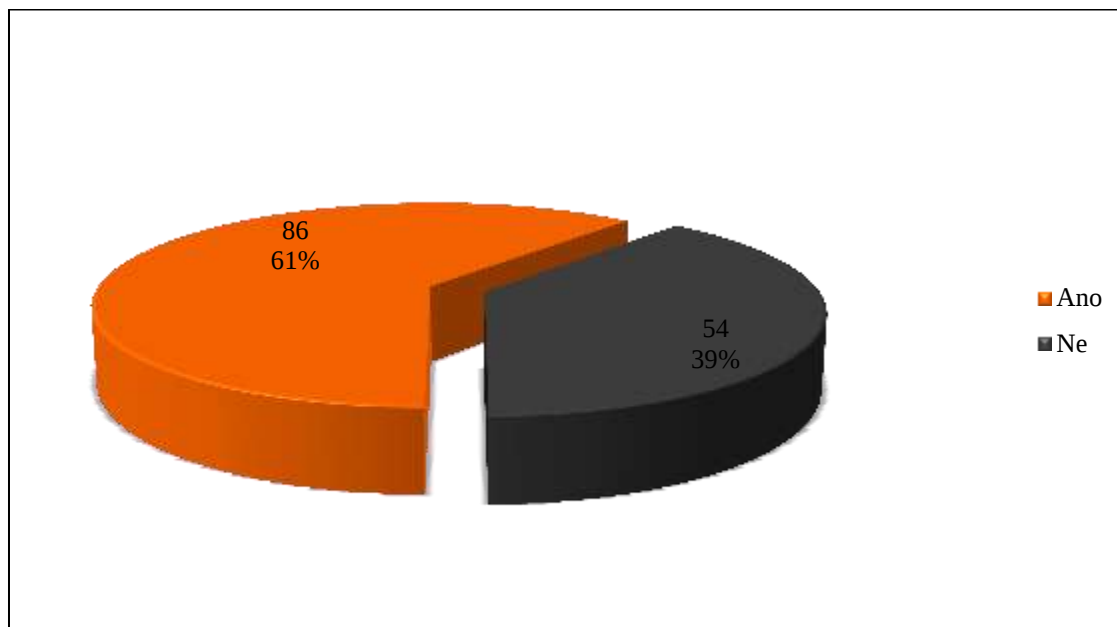
9.6 Jak jste se o Jízdě králů dozvěděl/a?

Šestou otázkou mělo být zjištěno, jakým způsobem se Jízda králů dostala do povědomí návštěvníků. Vzhledem k tomu, že nemalá část návštěvníků je na slavnost pozvána od známých a přátel bydlících ve Vlčnově, je 75% z dotazovaných, kteří se o Jízdě králů dozvěděli právě od svých příbuzných či přátel. Z televizních reportáží či novin se o slavnostech dozvědělo 16% osob. Zbývajícím 6% z propagačních materiálů Jízdy králů a 3% z internetu.

9.7 Navštívil/a jste někdy Jízdu králů ve Vlčnově?

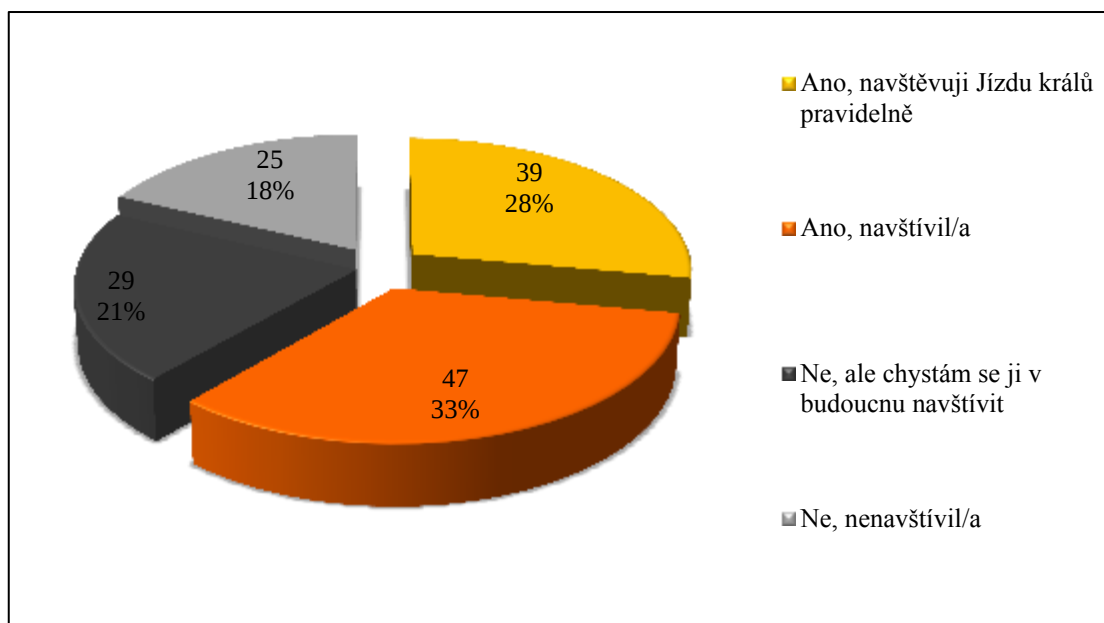
Tato otázka byla klíčová z důvodu rozřazení respondentů, kteří Jízdu králů navštívili a kteří nikoliv. Na základě počtů návštěvníků, kteří se slavnosti zúčastnili, byla zjišťována atraktivnost a oblíbenost slavností a jejich programu.

Z celkového počtu, tj. 190 respondentů 86 navštívilo Jízdu králů ve Vlčnově, což je 61%. Respondentů, kteří se slavností zatím nezúčastnili, odpovědělo 54 osob. V procentuálním vyjádření se jedná o 39%. Na základě různých odpovědí byly vyhotoveny dva grafy z důvodu zlepšení přehlednosti.

Obrázek 18: Graf č. 8: Navštívil/a jste někdy Jízdu králů ve Vlčnově?

Z následujícího grafu č. 9, bylo zjištěno, že 28% respondentů navštěvuje Jízdu králů pravidelně každý rok. Z celkového počtu je to 39 osob. A 33% respondentů Slavnosti navštívilo pouze jednou či vícekrát. 39% respondentů se slavností doposud nezúčastnilo, ale 21% z nich se je chystají v budoucnu navštívit.

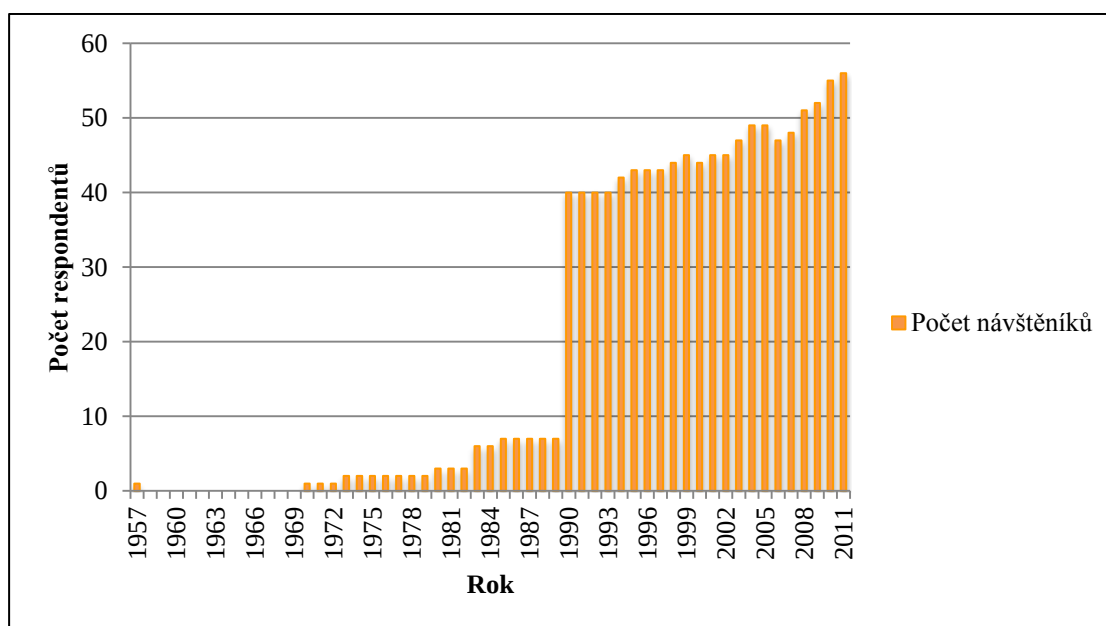
Obrázek 19: Graf č. 9: Navštívil/a jste někdy Jízdu králů ve Vlčnově?

9.8 Jaký byl důvod Vaší návštěvy Jízdy králů?

Devátá otázka byla zaměřena na důvod návštěvy slavností Jízdy králů. Nejvíce respondentů uvedlo jako důvod návštěvy pozvání od rodiny či známých, což činilo 49% a 42 dotazovaných. Druhá nejpočetnější odpověď dosáhla 22%, 19 účastníků odpovědělo, že důvodem je skvělá zábava proto každoročně slavnosti navštěvují. Zálibu ve folklóru a touha spatřit slavnosti na vlastní oči, zvolilo 13 respondentů, tzn. 15%. Další skupina, která tvoří 10 odpovědí a 12%, pochází přímo z Vlčnova. V zanedbatelné části 2% nebyl uveden důvod návštěvy.

9.9 V kterém roce jste Jízdu králů navštívil/a?

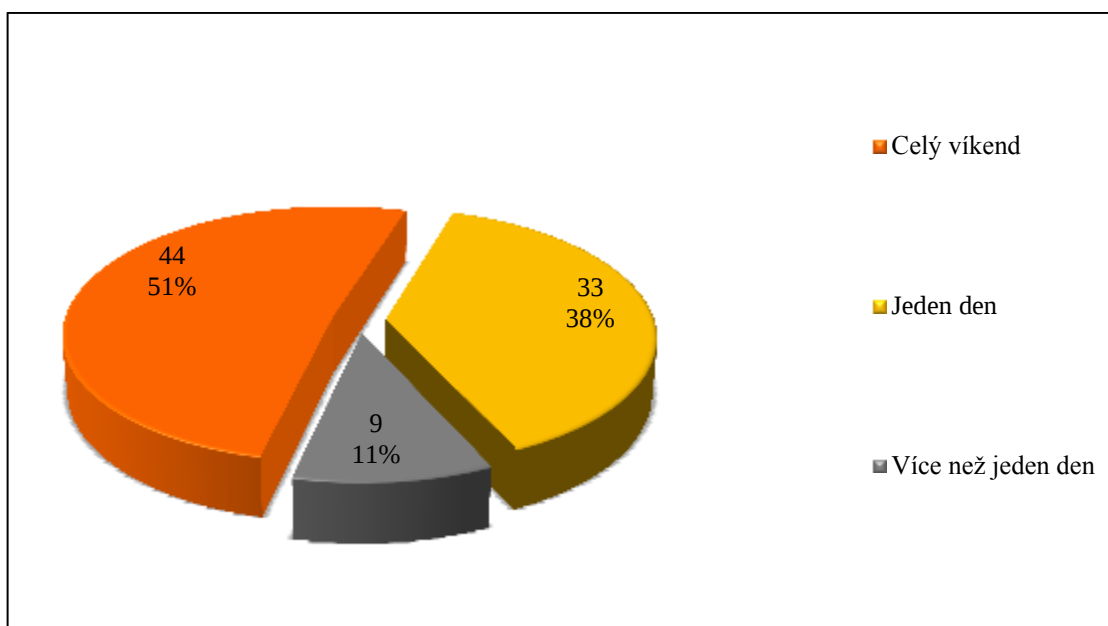
V deváté otázce je zjišťována návštěvnost respondentů na slavnostech Jízdy králů v daných letech. Z grafu je zřejmé, že převážná většina dotazovaných navštěvovala slavnosti od roku 1990-2011, kdy se návštěvnost prudce zvýšila. V následujících letech účast respondentů postupně stoupala. Nejvíce respondentů se zúčastnilo Slavností v roce 2011. Výsledek šetření byl zapříčiněn také věkem dotazovaných. Nejvyšší počet respondentů bylo v kategorii 19-29 let, což činilo 52%, následně kategorie 30-49 let, která dosáhla 31%. Vzhledem k věkovému rozmezí nebylo provděpodobné, aby Slavnosti navštívili v dřívějších letech. Co se týče starších věkových kategorií, 50-63 let a nad 63 let, zaujímali pouze 16% z celkového počtu respondentů, což vysvětluje téměř nulovou účast v letech od 1957-1969. Od roku 1970 se začal počet návštěvníků zvyšovat.

Obrázek 20: Graf č. 9: V kterém roce jste Jízdu králů navštívil/a?

9.10 Kolik dní jste strávil/a na slavnostech?

Desátou otázkou bylo zjištěno, kolik dní účastníci tráví na slavnostech Jízdy králů. Zda ve Vlčnově zůstávají celý víkend po dobu slavností nebo se zaměřují jen na určitý program daného dne. Z grafu je patrné, že 44 návštěvníků se slavností účastní celý víkend, což je 51%. Možnost jeden den zvolilo 33 respondentů, tzn. 38%. Nejmenší část 11% tvoří odpověď více než jeden den, z čehož je pravděpodobné, že se jedná o sobotní a nedělní program.

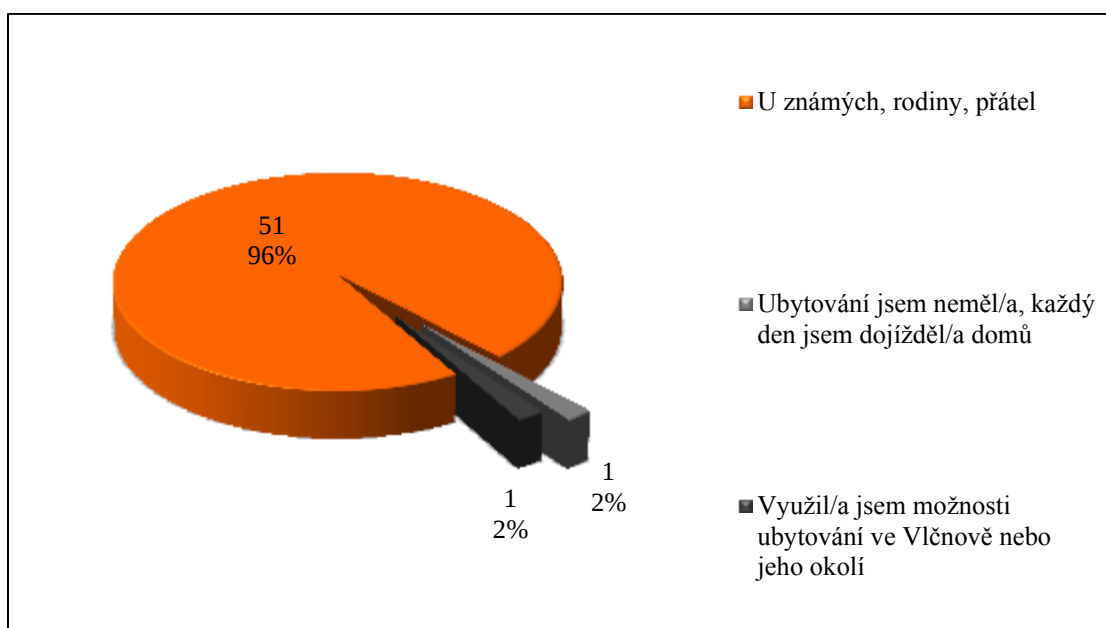

Obrázek 21: Graf č. 10: Kolik dní jste strávil/a na slavnostech?

Z grafu je zřejmé, že většina návštěvníků zůstává na slavnostech více jak jeden den nebo celý víkend. Což je výhodné hned z několika důvodů. Prvním je, že návštěvník může více pochopit význam folklóru a důležitost jeho dodržování. Další důvod je, že návštěvníci svým pobytem přispějí do rozpočtu místních provozovatelů služeb. Naopak nevýhodou návštěvníků, kteří zde tráví více dní je, že převážná většina si nezakoupí vstupenku na nedělní program Jízdy králů. To jednak zkresluje návštěvnost účastníků podle počtu prodaných vstupenek, které tak nepokryjí náklady organizátorů vložené na slavnosti Jízdy králů.

9.11 Pokud jste strávil/a více dnů ve Vlčnově, kde jste se ubytoval/a?

Cílem jedenácté otázky je zjištění, zda návštěvníci k pobytu využívají služeb ubytovacích zařízení ve Vlčnově či jeho okolí. Celkový počet návštěvníků, kteří na slavnostech strávili více než jeden den, byl 53 respondentů. Z toho 51 respondentů odpovědělo, že byli ubytováni u rodiny či přátel, což je 96%, a tvoří tak značnou převahu. Ubytování ve Vlčnově využil pouze jeden z dotazovaných a jeden každý den dojížděl denně do svého bydliště. Každá z odpovědí tvoří 2%, tzn. 1 dotazovaný.

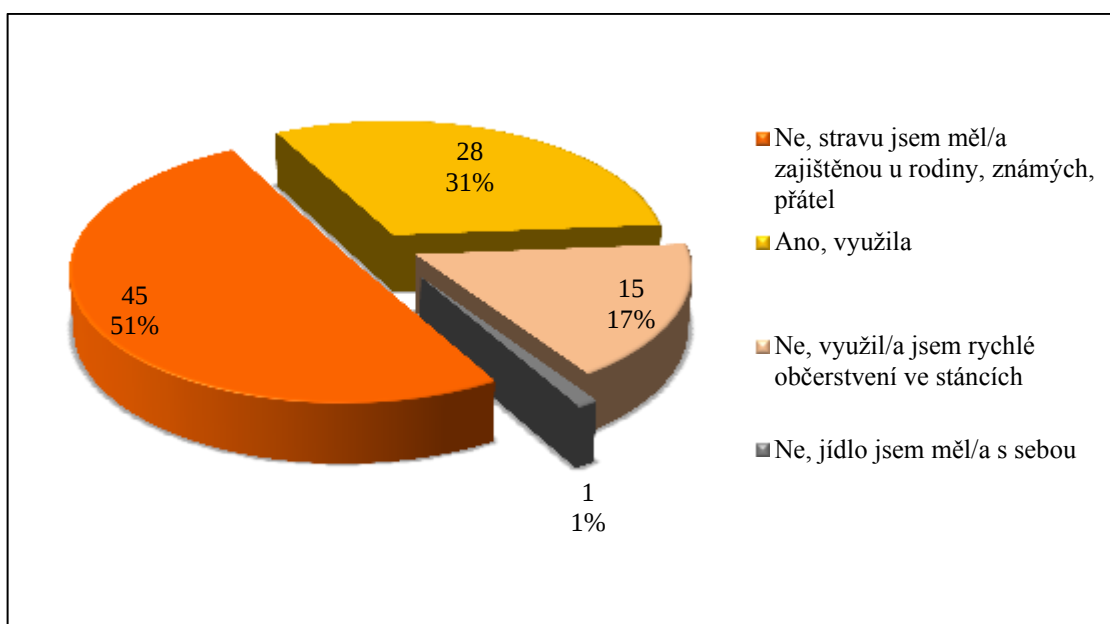

Obrázek 22: Graf č. 11: Pokud jste strávil/a více dnů ve Vlčnově, kde jste se ubytoval/a?

Z odpovědí respondentů vyplývá, že 96% návštěvníků bylo ubytováno u svých známých či přátel. Co se týče možností ubytování ve Vlčnově, nejsou kapacity bohužel dostačující počtu návštěvníků. Jízda králů je nejvýznamnější, ale bohužel jediná, navštěvovaná událost v roce. Z toho důvodu zatím další ubytovací zařízení nevznikají, protože není možné, aby byla výnosná pro majitele mimo slavnosti Jízdu králů. Proto je nutné návštěvníky nalákat i na jiné lidové tradice, které tak podpoří návštěvnost Vlčnova a vznikne tak potřeba ubytovacích služeb během roku.

9.12 Využil/a jste ve Vlčnově služeb místních restaurací ke stravování?

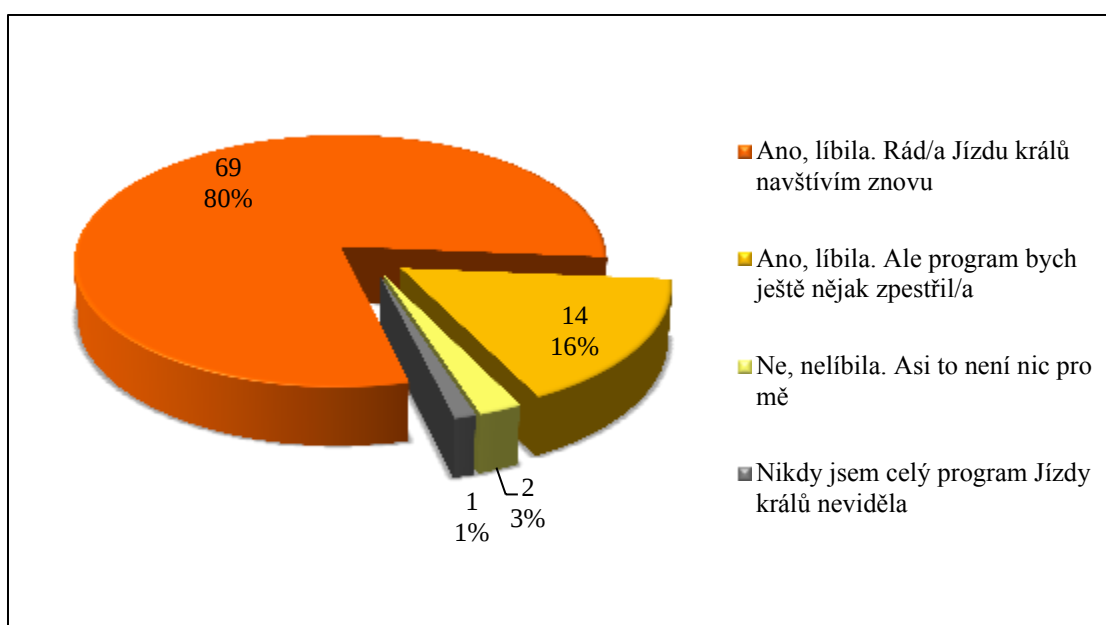
Záměrem dvanácté otázky je zjištění, zda návštěvníci využívají služeb místních restaurací. Více než polovina, tzn. 51% respondentů, nevyužilo restaurace z důvodu zajištění stravování u rodiny či známých. Služeb restaurací využilo 31%, což je 28 dotazovaných. V rychlých občerstvení prostřednictvím stánků se stravovalo 17% účastníků, tzn. 15 osob. V nejméně případech se návštěvník stravoval z vlastních zásob, z celkového počtu respondentů je to pouhé 1%.

Obrázek 23: Graf č. 12: Využil/a jste ve Vlčnově služeb místních restaurací ke stravování?

9.13 Líbila se Vám Jízda králů a její program?

Třináctá otázka zkoumá atraktivnost programu Jízdy králů. Největší část dotazovaných tvoří 80% a odpověděla, že se jim program líbil a Jízdu králů rádi navštíví znovu, což se týká 69 návštěvníků. Další odpověď měli možnost zvolit ti, kteří by chtěli slavnosti nějakým způsobem zpestřit. Tuto variantu zvolilo 14 dotazovaných, což činí 16%. Tato skupina měla v následující otázce prostor pro vyjádření názoru na zlepšení programu. Dva respondenti, 3% usoudili, že tato slavnost pro ně atraktivní nebyla. Poslední variantu zvolila jedna osoba. A to, že nikdy celý program Jízdy králů neviděla, z toho důvodu nemůže hodnotit, což činí 1%.

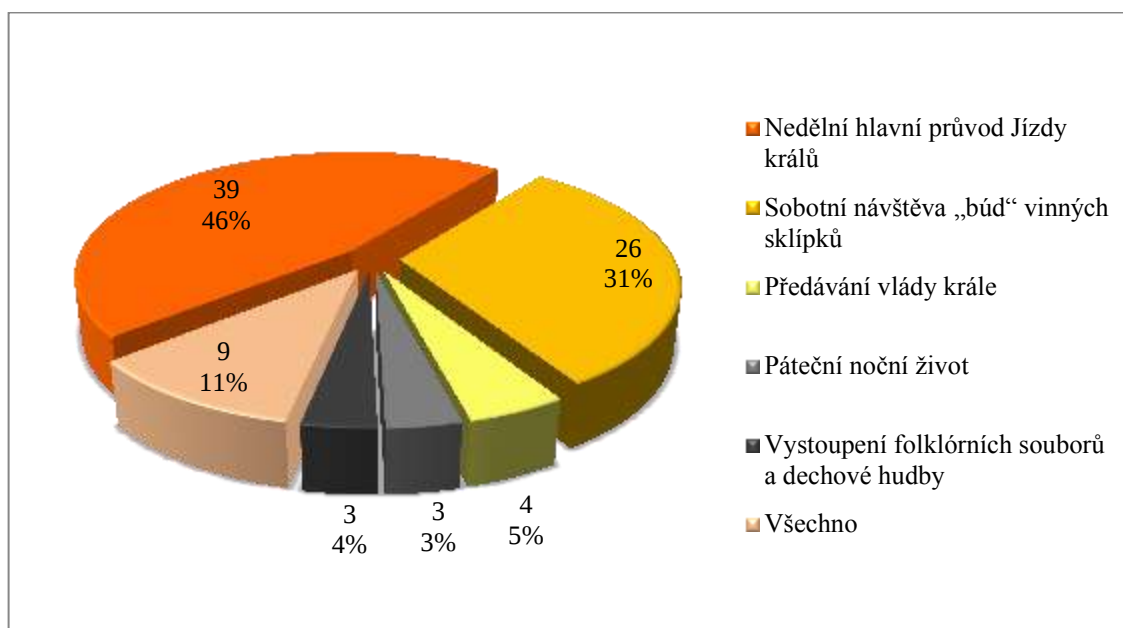
Obrázek 24: Graf č. 13: Líbila se Vám Jízda králů a její program?

9.14 Jak byste Jízdu králů zpestřil/a?

Tato otázka navazovala na předchozí, třináctou otázku, kde respondenti odpověděli, že by program slavností vylepšili. Většina odpovědí záležela na konkrétním respondentovi. Velká část se shodla na lepší organizaci při slavnostním průvodu, aby každý folklórní soubor měl svůj prostor pro „představení“, tzn. větší rozestupy, aby nevznikalo překrývání písní cimbálové a dechové muziky. Dalším návrhem zpestření programu byla výstava fotografií s doplněním historie Jízdy králů a popis částí místních lidových krojů. Zbytek respondentů neměl nápady na vylepšení programu.

9.15 Co se vám na programu Jízdy králů nejvíce líbilo?

Patnáctá otázka směřovala k zjištění nejatraktivnější části Jízdy králů pro turisty. Vyhodnocením bylo zjištěno, že pro turisty je nejlákavější nedělní hlavní průvod Jízdy králů. Na tuto otázku odpovědělo 46% dotazovaných. Druhým nejzajímavějším místem se stala památková rezervace Vlčnovské budy, které se líbí 31% návštěvníků. V menší míře 5% je to sobotní předávání vlády krále, 3% páteční noční život, 4% vystoupení folklórních slavností. Poslední možnost zvolilo 11% respondentů, těm se z programu líbilo vše.

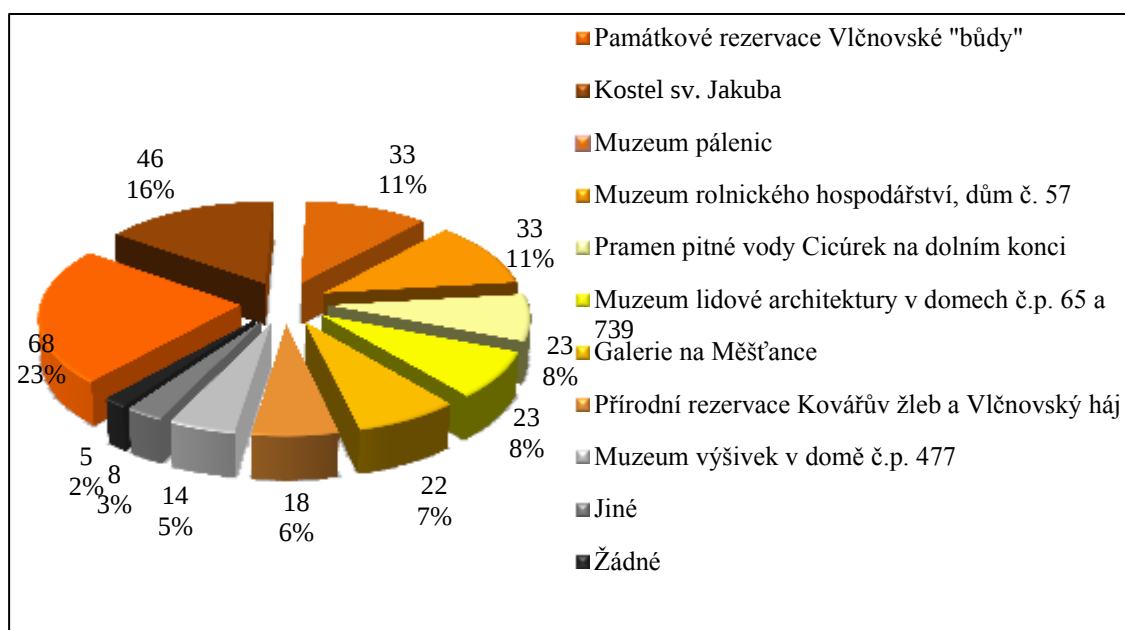
Obrázek 25: Graf č. 14: Co se Vám na programu Jízdy králů nejvíce líbilo?

9.16 Jak byste hodnotil/a organizaci Jízdy králů?

Cílem šestnácté otázky bylo slovní hodnocení respondentů na organizaci Jízdy králů. Převážná většina respondentů hodnotila organizaci slavností jako velmi dobrou až dobrou. Asi třetina dotazovaných považuje za organizaci za neuspokojivou. Nejčastější stížnosti byly na organizaci dopravy a nedostatečnou kapacitu ubytování. Následně pak na neuspořádanost a špatnou organizaci průvodu Jízdy králů. Někteří respondenti mají pocit, že nedělní program Jízdy králů je přeplněný. Naopak někteří by průvod doplnili o více souborů, které by byly odlišné od předchozího roku.

9.17 Jaké jiné zajímavosti jste ve Vlčnově navštívil/a?

Sedmnáctá otázka byla položena kvůli zjištění atraktivnosti kulturních, historických, architektonických a lidových památek a přírodních rezervací ve Vlčnově. Nejnavštěvovanější atraktivitou je památková rezervace Vlčnovské bůdy, které navštívilo 68 respondentů, což činí 23%. Další významnou památkou je kostel sv. Jakuba, který navštívilo 46 osob, tzn. 16%. Významným místem je Muzeum pálenic, jehož expozici zhlédlo 33 dotazovaných, kteří zaujímají 11% z celkového počtu. Stejnou návštěvnost má Muzeum rolnického hospodářství, dům č. 57. Pramen pitné vody Cicůrek. Muzeum lidové architektury v domech č. 65 a 739 navštívilo 23 respondentů (8%). Galerie na Měšťance si prohlédlo 22 (7%) respondentů. Dále 6% se vydalo na prohlídku přírodních rezervací a 5% na výstavu v Muzeu výšivek. Jiná místa navštívilo 8 a žádné 5 osob, což dohromady činí 5%.

Obrázek 26: Graf č. 15: Jaké jiné zajímavosti jste ve Vlčnově navštívil/a?

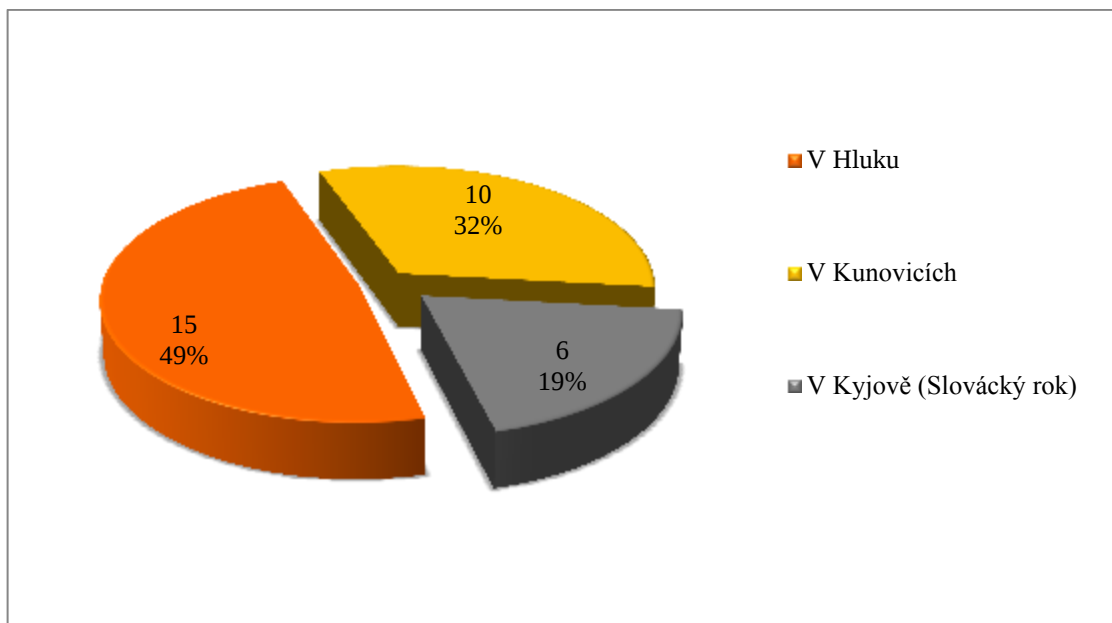
9.18 Navštívil/a jste Jízdu králů v jiných obcích Slovácka?

Cílem osmnácté otázky bylo zjištění, zda respondenti, kteří se zúčastnili Jízdy králů ve Vlčnově, navštívili i Jízdu králů v jiných obcích. Pokud návštěvníci viděli slavnosti i v jiných obcích, můžou tak lépe porovnávat organizaci celé akce ve Vlčnově.

Vyhodnocením bylo zjištěno, že 109 respondentů nenavštívilo Jízdu králů v jiné obci, což činí 78%. Zbývajících 22% navštívilo slavnosti i v jiných obcích, tzn. 31 osob.

9.19 V jakých obcích jste Jízdu králů navštívil/a?

Devatenáctá otázka navazuje na otázku předchozí, aby byla zjištěna návštěvnost Jízdy králů v dalších obcích v souvislosti s návštěvností Jízdy králů ve Vlčnově. Největší počet, 15 osob, se zúčastnilo Jízdy králů v Hluku, což je obec vzdálená 6 km od Vlčnova. Další obcí jsou Kunovice, které navštívilo 10 osob. Nejméně navštěvovaná Jízda králů z pohledu respondentů, je ve Skoronicích, která se koná při příležitosti festivalu Slovácký rok v Kyjově každý čtvrtý rok.

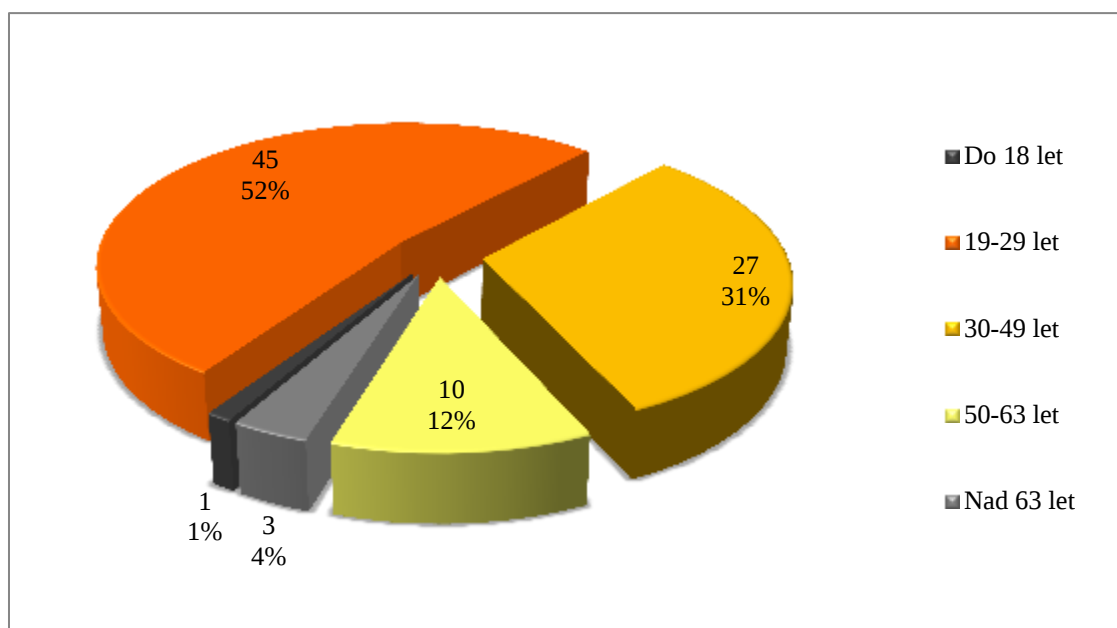
Obrázek 27: Graf č. 16: V jakých obcích jste Jízdu králů navštívil/a?

9.20 Pohlaví?

Dvacátá otázka byla zaměřena na zjištění pohlaví respondentů. Z celkového počtu respondentů dotazník vyplnilo 125 žen, což je 66%, a 65 mužů, což činí 34%. Slavnosti Jízdy králů však navštívilo jen 86 dotazovaných. Z čehož bylo 59 žen a 27 mužů. V procentuálním vyjádření je větší podíl žen a to 69% a téměř o polovinu méně mužů 31%.

9.21 Kolik Vám je let?

Dvacátá první otázka zkoumala atraktivitu slavností podle věkové kategorie. Podle odpovědí jsem vyhodnotila pouze respondenty, kteří slavnosti navštívili. Z celkového počtu 86 návštěvníků, bylo v největší míře 45 osob ve věku 19-29 let, což činí 52%. Další nejčastější kategorií byl věk mezi 30-49 lety, což zaujímá 31% a 27 respondentů. Dále pak 10 osob, což je 12%, patří do skupiny ve věku 50-63 let. V malé míře jsou to potom věkové kategorie ve věku nad 63 let, který jsou 4%, a ve věku do 18 let, je to pouze 1% a jeden respondent.

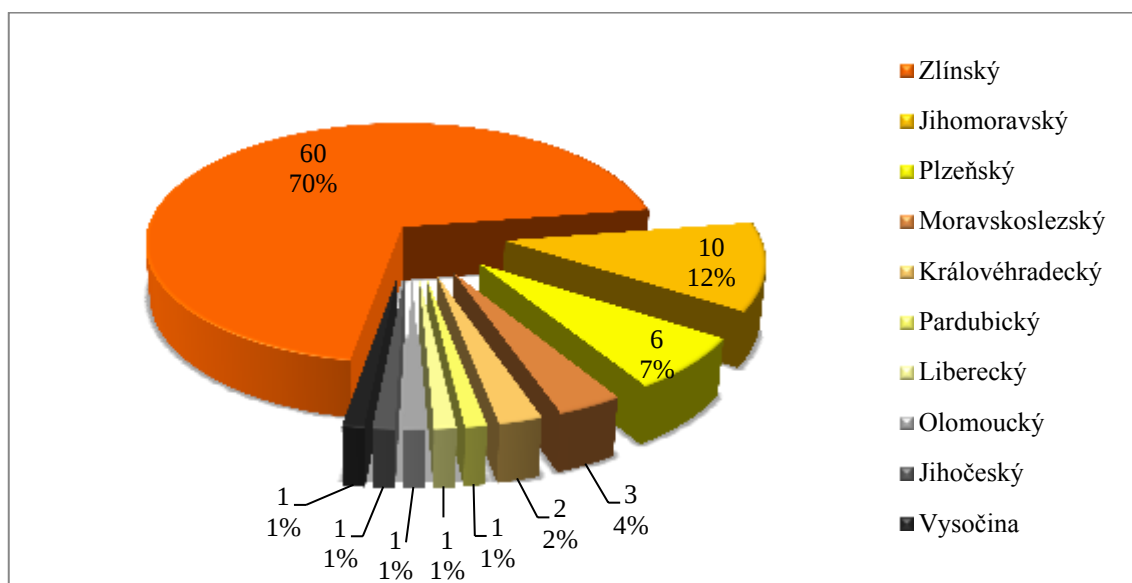

Obrázek 28: Graf č. 17: Kolik Vám je let?

Z vyhodnocení vyplývá, že vzrůstá počet návštěvníků ve věkové kategorii 19-29 let a následně 30-49 let. Což dokazuje, že mladší generace se začínají vracet k dřívějším zvykům a lidovým tradicím. Zájem mladých lidí o folklór přispěje k jeho udržení do budoucna.

9.22 V jakém kraji bydlíte?

Vyhodnocení poslední dvaadvacáté otázky je zaměřeno na bydliště návštěvníků Jízdy králů. Z grafu je zřejmé, že největší počet návštěvníků pochází ze Zlínského kraje, což činí 70%. Dalším krajem je Jihomoravský, z kterého pochází 12% účastníků. Plzeňský kraj dosahuje 7%. Následuje Moravskoslezský, kde je 4% účast na slavnostech a Královéhradecký, který zastupuje 2% z návštěvnosti. Pardubický, Liberecký, Olomoucký, Jihočeský a kraj Vysočina, zaujímá každý 1% z účastníků slavnosti.

Obrázek 29: Graf č. 18: V jakém kraji bydlíte?

Vyhodnocení prokázalo, že největší zastoupení návštěvníků je ze Zlínského kraje, který spadá do oblasti Slovácka. Mezi obyvateli Zlínského kraje je pravděpodobně nejvíce návštěvníků, kteří jízdu králů navštěvují pravidelně. Jeden z hlavních důvodů je ten, že Vlčnov se nachází ve Zlínském kraji, tudíž jeho obyvatelé mají do Vlčnova nejbliže. Dalším důvodem můžou být také nedostatečné služby v oblasti ubytování pro obyvatele vzdálenějších krajů. Příčinou může být i zhoršující se ekonomická situace rodin.

10 Shrnutí

Praktickou část bakalářské práce jsem soustředila na obec Vlčnov ve spojení s tradiční slavností Jízdy králů, která se zde každoročně koná. Slavnost se pořádá ještě ve třech dalších obcích Slovácka, a to v Hluku, Kunovicích a Skoronicích. Rozdíly slavností v různých obcích jsou především v rozmezí jejich konání. **Vlčnov, je jediná obec, kde se Jízda králů vždy konala každoročně. V Kunovicích každý druhý rok, v Hluku je to jednou za tři roky a ve Skoronicích jednou za čtyři roky, kde je Jízda králů součástí festivalu Slovácký rok v Kyjově. Tak jak se od sebe liší kroje daných vesnic, tak se liší i výzdoba koní. Kromě Vlčnova je v ostatních třech obcích dominantou výzdoby papírové srdce na prsou koně doprovázeno různými barevnými mašlemi. Vlčnov má svou specifickou výzdobu, čímž se od ostatních odlišuje.** Co se týče rozdělení rolí při slavnosti, ve Vlčnově je královská družina pevně určena, kdežto v ostatních obcích je účast jezdců dobrovolná. Průběh slavností vychází z podobného principu, každá obec si organizaci přizpůsobila podle svých potřeb a potřeb návštěvníků.

Významné datum pro zmíněnou slavnost je 27. 11. 2011, kdy byla zařazena do seznamu světových kulturních nehmotných dědictví UNESCO pod názvem Slovácká Jízda králů. V rámci tohoto rozhodnutí se Jízda králů dostane do povědomí širší veřejnosti hlavně u zahraniční populace, což je podstatné především pro rozvoj cestovního ruchu a zvýšení návštěvnosti regionu Slovácka. V případě zvýšení návštěvy zahraničních turistů, kteří zde pravděpodobně stráví déle než jeden den, bude potřeba zvýšit kapacitu ubytovacích zařízení, a to hlavně v obci Vlčnov. A tím tak poskytnout kvalitní služby danému segmentu trhu. V případě vybudování dostatečných ubytovacích kapacit by zde uplatnění mohly najít i cestovní kanceláře, které můžou do své nabídky zařadit vícedenní zájezdy s folklórní tematikou. Součástí zájezdu by mohla být i návštěva Slovácké Jízdy králů, významných památek Slovácka, poznávání vinařství a přírodních krás regionu.

Co se týče obce Vlčnov, nejvýznamnější část potenciálu cestovního ruchu, tvoří právě slavnost Jízda králů. **Tato ojedinělá tradice se zde koná už od minulosti, kdy byl její význam především zkouškou dospělosti pro chlapce připravující se na vojenskou službu. V současnosti se dodržuje podle dávných zvyků i přes zrušení vojenské povinnosti. Stále jsou to chlapci, kteří by podle tradice měli být daný rok odvedeni**

na vojnu. V rámci rozvíjení slavnosti, však bylo nutné ji přizpůsobit zvyšující se návštěvnosti, která se začala stupňovat od roku 1977. V daný rok vznikl Klub sportu a kultury, který slavnosti rozvíjel a do dnes zajišťuje organizaci Jízdy králů. **Nejvyšší návštěvnost od roku 1982-2011, byla v roce 1988, kdy bylo prodáno 7290 vstupenek. Následovaly roky 1987 a 1989, kdy si vstupenku zakoupilo přes 6 500 osob. Důvodem byl značný počet zájezdů pořádaných na Jízdu králů. Následně se návštěvnost snižovala, přičemž se do roku 1999 držela v průměru 5 500 prodaných vstupenek. Od roku 2000 byla návštěvnost v některých letech kolísavá, příčinou mnohdy bylo i nepříznivé počasí, což ovlivnilo i návštěvnost v následujících letech. Zde se prodej vstupenek pohyboval v průměru okolo 4 000 kusů. Nejnižší návštěvnost od roku 1982 byla v roce 2009, kdy se prodalo pouhých 2 136 kusů vstupenek.** Návštěvnost jsem vyhodnocovala podle počtu prodaných vstupenek, což není zcela objektivní. Vstupné se vybírá pouze v neděli u vjezdu do Vlčnova. V jiném případě jsou vstupenky k dostání v Klubu sportu a kultury v informačním centru. Vzhledem k tomu, že značný počet osob na slavnosti přijíždí dříve a vstupenku si nezakoupí, není možné sledovat přesný počet návštěvníků. **Ing. Antonín Pavelčík, bývalý ředitel Klubu sportu a kultury a současný předseda Společnosti Jízdy králů, však odhaduje návštěvnost minimálně dvakrát tak vyšší, než je počet prodaných vstupenek.** Tento problém je v dnešní době takřka neřešitelný. **Vyrovnění finančních nákladů vznikajících neplaticími návštěvníky by do budoucna mohly kompenzovat potenciální cestovní kanceláře, které budou nabízet zájezdy s návštěvou Jízdy králů ve Vlčnově, jako tomu bylo v minulosti. Při koupi zájezdu, pořadající cestovní kanceláři, cena zahrnuje i vstupné na dané akce. Čímž se z části vyřeší problém neplaticích hostů.** Zájezdů by mohli využít i obyvatelé vzdálenějších krajů České republiky či zahraničí, jelikož by cestovní kancelář zajišťovala dopravu do Vlčnova a případné ubytování. Popularita daných zájezdů by zvýšila příjmy ze slavností a možnosti rozvíjení služeb.

Popularita lidových tradic a zájem o folklórní slavnosti Jízdy králů jsem zjišťovala pomocí metody dotazníkového šetření. Myslím si, že výsledky dotazníkového šetření mají pro mou bakalářskou práci značný význam. Bylo osloveno 190 respondentů, z čehož 97% se líbí folklórní tradice. Odpovědělo 34% mužů a 66% žen. Kulturní akce spojené s folklórem navštěvuje 76% z těch, pro které je folklór atraktivní a láká je především příjemná atmosféra slavností. Návštěvnost slavnosti

Jízdy králů ve Vlčnově činila 61% a 86 respondentů, což je významný podíl. Z celkového počtu návštěvníků bylo 69% žen a 31% mužů. Nejpočetnější věková kategorie byla ve věku 19-29 let, což činilo 52%. Další významný podíl, 31%, tvořila kategorie ve věku 30-49 let. Tím se potvrzuje i má teorie, že zájem o folklór roste u nižších věkových kategorií. Což je především předpoklad pro udržení tradice do budoucna. Nejvýznamnější účast na slavnosti je ze Zlínského kraje (70%), dále následuje Jihomoravský kraj (12%), Plzeňský (7%), Moravskoslezský (4%). V malé míře je to především Královéhradecký, Liberecký, Pardubický, Olomoucký, Jihočeský, Vysočina. Naopak kraje, které na Jízdě králů nemají svá zastoupení, jsou převážně Ústecký, Karlovarský, Středočeský a Praha. Jedná se o vzdálenější kraje, které by mohly pravděpodobně využít případné možnosti cestovní kanceláře, která by jim zajistila veškeré služby.

Z celkového počtu 86 respondentů, kteří navštívili Jízdu králů, 51% strávilo na slavnostech celý víkend a 38% jeden den, což je pravděpodobně nedělní hlavní program. Z těch, co ve Vlčnově strávili více než jeden den, pouze 2% využila k ubytování služeb Vlčnova. A 96% bylo ubytováno u známých či přátel. Z toho je možno usoudit, že ve Vlčnově a okolí není dostatečná kapacita ubytovacích míst, na což poukázali i někteří respondenti. Tento fakt snižuje účast návštěvníků na slavnostech ze vzdálenějších krajů. Ačkoliv Jízdu králů ve Vlčnově navštívilo 61% respondentů, 96% dotazovaných, Jízdu králů zná. Což vykazuje o značném povědomí veřejnosti. Na otázku spokojenosti s programem slavnosti, pro 80% byl uspokojivý a nic by neměnili. Za to 16% odpovídajícím chybělo v programu zařazení historie Jízdy králů a popis lidového odívání a nové folklórní soubory.

Nejatraktivnější pro návštěvníky je nedělní hlavní průvod, který se líbí 46% návštěvníků, z čeho je možno vyvodit zájem o lidové odívání, hudbu a především královskou družinu s králem. Sobotní návštěvu Vlčnovských búd zvolilo 31%, což dokazuje i zvyšující se popularita vinařství. Dalším důležitým zjištěním je atraktivnost kulturních památek a zařízení ve Vlčnově. Nejpopulárnější z kulturních památek je památková rezervace Vlčnovské budy, které shlédlo 23% návštěvníků. Další je pak kostel sv. Jakuba nacházející se ve středu obce a prohlédlo si ho 16% hostů. Dále 11% účast získalo Muzeum pálenic a Muzeum rolnického hospodářství v domě č. 57., 8% pramen pitné vody Cicůrek a Muzeum lidové architektury v domě č. 65., 7% získala Galerie Na měšťance, 6% přírodní rezervace Kovářův žleb a Vlčnovský háj,

5% pak Muzeum výšivek v domě č. 477. Nejatraktivnější pro návštěvníky je podle vyhodnocení lidová architektura, která je typická pro region Slovácko. Důležité je, aby tyto památky byly navštěvovány i mimo slavnosti Jízdy králů. Propagace dalších lidových zvyků, by pomohla zvýšit návštěvnost obce Vlčnov i mimo sezónu.

Cílem bylo i srovnání s ostatními obcemi, kde se Jízda králů ještě koná. Každoročně se slavnost pořádá pouze ve Vlčnově. **Z celkového počtu respondentů, kteří navštívili Jízdu králů ve Vlčnově, se 22% zúčastnilo slavnosti i v jiných obcích.** Nejnavštěvovanější je Jízda králů v Hluku (49%), dále Jízda králů v Kunovicích (32%), a Jízda králů Skoronice (19%). Z čehož je zřejmé, že Jízdu králů ve Vlčnově navštívilo nejvíce respondentů. Je to zapříčiněno hlavně každoročním konáním slavnosti a tím, že je v republice nejznámější díky větší propagaci.

11 Závěr

V závěru bych ráda shrnula výsledky dosažených cílů mé bakalářské práce, které se vztahovaly na folklór v regionu Slovácko se zaměřením na slavnosti Jízdy králů ve Vlčnově. Podle mého názoru je region Slovácko velmi významný svou folklórní tradicí a zvyky. **Dodržováním lidových zvyklostí se tento region stává atraktivním díky netradiční nabídce cestovního ruchu. To byl hlavní důvod mého výběru.** Zajímalo mě, zda je folklór středem zájmu turistů, a zda mají vztah k lidovým tradicím a jsou pro ně atraktivní.

V teoretické části jsem se věnovala regionu Slovácko a jeho potenciálu pro cestovní ruch. Zpracovala jsem možnosti jeho využití v různých formách cestovního ruchu. Zaměřila jsem se na folklórní lidové tradice, které jsou pro danou oblast charakteristické. Vyhodnocení dotazníkového šetření potvrdilo popularitu folklóru v regionu Slovácko. **Z celkového počtu respondentů je pro 96% folklór atraktivní. Co se týče návštěvnosti kulturních akcí s lidovou tematikou, největší oblíbenosti dosáhly lidové tradice (masopust, Velikonoce, krojový ples atd.), dále pak slavnosti spojené s vínem, krojované hody a v neposlední řadě folklórní festivaly. Z výsledku vyplývá značný zájem o různé druhy folklóru, a tím i zájem o cestovní ruch s touto tematikou, což splnilo i mé očekávání.**

V praktické části jsem se zaměřila na obec Vlčnov a slavnosti Jízdy králů, které jsou středem zájmu turistů. Věnovala jsem se představení dané obce a jeho potenciálu pro cestovní ruch. Poukázala jsem na lidové tradice, které se zde stále dodržují, a nejvýznamnější je tradiční slavnost Jízda králů. Na základě atraktivnosti o tuto slavnost jsem vypracovala podrobný popis a zároveň jsem představila další obce, kde se Jízda králů stále dodržuje. Tato tradice sahá daleko do historie a na základě pověsti se stále uchovává podle dávných zvyků. **V průběhu let se událost rozvíjela díky zvyšujícímu se počtu návštěvníků, k čemuž docházelo i v ostatních obcích, kde se Jízda králů koná.** Cílem praktické části bylo vyhodnocení návštěvnosti Jízdy králů ve Vlčnově od minulosti až po současnost. **Nejvyšší návštěvnost této akce v období let 1982-2011, byla v roce 1988,** kdy bylo prodáno 7290 vstupenek, nejnižší pak v roce 2009, kdy se prodalo pouhých 2 136 kusů vstupenek. **Ačkoliv je návštěvnost značně kolísavá, porovnáním s minulostí jsem došla k závěru, že návštěvnost není tak značná, jako**

tomu bylo dříve. Tento problém lze vyřešit zvýšenou nabídkou cestovních kanceláří, které se specializují na zájezdy s folklórní tematikou. Dalším možným řešením je propagace Slovácké Jízdy králů, která byla v listopadu 2011 zařazena do seznamu nemotného dědictví UNESCO. Zvýší se tím povědomí veřejnosti, především u zahraničních turistů. Bude nutné vytvořit publikace v cizích jazycích a posílit jazykové schopnosti pořadatelů. Dále pak poskytnout potenciálním návštěvníkům odpovídající kapacitu ubytovacích a stravovacích služeb.

Hlavním cílem bylo vyhodnocení dotazníkového šetření a zjištění popularity Jízdy králů. Co se týče popularity slavnosti Jízdy králů ve Vlčnově, návštěvnost činila 61%, což je významná část. Nejpočetnější věková kategorie byla ve věku 19-29 let, což činilo 52% osob. Z toho vyplývá, že zájem o folklór roste u nižších věkových kategorií, což potvrzuje i mou hypotézu. Nejvýznamnější návštěvnost je ze Zlínského kraje, 70% respondentů. Naopak kraje, které na Jízdě králů nemají svá zastoupení, jsou převážně Ústecký, Karlovarský, Středočeský a Praha. Z toho usuzuji, že vlivem nedostatečné ubytovací kapacity odradí návštěvníky ze vzdálenějších krajů. Jízda králů je však jediná slavnost ve Vlčnově navštěvovaná takovým počtem účastníků. Majitelé následných ubytovacích zařízení by proto nepokryli finanční náklady mimo Vlčnovské slavnosti. Řešením je nabídnout návštěvníkům další atraktivní lidové tradice, které se konají v průběhu roku. Podporou může být i cykloturistika zahrnující návštěvu kulturních akcí a památek. Co se týče programu a organizace slavnosti Jízdy králů ve Vlčnově, byly zjištěny nedostatky ze strany respondentů. Vyhodnocením dotazníku byla zaznamenána zhoršující se organizace nedělního hlavního průvodu Jízdy králů, který je pro návštěvníky nejatraktivnější. Nedostatečné rozestupy folklórních souborů v průvodu se navzájem narušují, což znepříjemní dojem návštěvníků. Folklórní soubory by proto měly být důkladně seřazeny tak, aby návštěvník měl příjemný pocit a plně si vychutnal atmosféru slavnosti. Další výtky směřovaly na nedostatečná parkovací místa, která bohužel nelze zajistit pro všechny návštěvníky v dosahu středu obce.

V mé bakalářské práci jsem dosáhla všech stanovených cílů. Výsledky dotazníkového šetření budou zajímavé pro Klub sportu a kultury, který je pořadatelem Jízdy králů, a pro Společnost Jízdy králů, která působí jako spolupořadatel. Zjištěné informace mohou využít k seznámení s názory respondentů dotazníkového šetření a odstranit nedostatky, které respondenti zaznamenali. Další možnost využití je pro cestovní kanceláře k zjištění potenciálu regionu Slovácko a obce Vlčnov. Dále bych bakalářskou práci doporučila studentům, a tím je tak podpořila ke zpracování určitého regionu se zaměřením na folklór a lidové tradice.

Použité Zdroje

Použitá literatura

1. BENEŠ, Josef. *Rok ve Vlčnově 1945-46*. 1. Zádveřice: Tiskárna Reproprint, s.r.o., 2003, 264 s. ISBN 80-239-1335-2.
2. FROLEC, Václav a kolektiv. *Jízda králů*. 1. Praha: Tisková, ediční a propagační služba, Státní podnik, 1990. 175 s. ISBN 80-7065-009-5.
3. HESKOVÁ, Marie a kolektiv. *Cestovní ruch*. 2. Praha : Fortuna, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.
4. INDROVÁ A KOLEKTIV, Jarmila. *Cestovní ruch: ZÁKLADY*. Praha: Oeconomica, 2009. 122 s. ISBN 978-80-245-1569-4.
5. JANČÁŘ, Josef a kolektiv. *Lidová kultura na Moravě*. Brno: Ústav lidové kultury ve Strážnici a Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, 2000. 373 s. ISBN 80-86156-31-1 (ULK). ISBN 80-7275-005-4 (MVS).
6. JÍLEK, Jiří. *Záhadná jízda králů*. 1. Brno: Nakladatelství MH, 2007. 103 s. ISBN 80-86720-29-2.
7. LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. *Lidové zvyky: Výroční obyčeje z Čech a Moravy*. 1. Praha: NLN, s.r.o., 2004. 341 s. ISBN 80-7106-525-0.
8. OBŮRKOVÁ, Eva. *Kam na jižní Moravě*. 3. Brno : Computer press, a.s., 2011. 140 s. ISBN 978-80-251-3351-4.
9. PÁSKOVÁ, Martina; ZELENKA, Josef. *Cestovní ruch: Výkladový slovník*. Praha: Česká republika, Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s.
10. SEVERIN, Jiří. FROLEC, Ivo. *Muzeum lidových pálenic Vlčnov*. Uherské Hradiště: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, 2010. 43 s. ISBN 978-80-86185-88-0.
11. ZÍBR, Čeněk. *Veselé chvíle v životě lidu českého*. 2. Praha: Vyšehrad, spol. s.r.o., 2006. 640 s. ISBN 80-7021-624-7.

Použité internetové zdroje

1. *Atlas Česka* [online] 2007-2011 [cit. 2011-11-15]. Rolnický dům a hospodářství ve Vlčnově. Dostupné z WWW: <<http://www.atlasceska.cz/zlinsky-kraj/rolnicky-dum-a-hospodarstvi-ve-vlcnově/>>.
2. *Czechtourism* [online]. 2005 [cit. 2011-11-20]. Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>>.
3. *České-tradice.cz* [online] [cit. 2011-10-22]. Masopust. Dostupné z WWW: <http://www.ceske-tradice.cz/tradice/zima/masopust/_zobraz=masopust---zvyky-a-tradice>.
4. *Dobrý den s kurýrem* [online] 2008 [cit. 2011-10-07]. Kultura. Dostupné z WWW: <<http://www.idobryden.cz/kultura/kyjovem-projede-jizda-kralu/66cb3606-11bf-102f-a263-00e0814daf34/>>.
5. *Folklórní kaleidoskop* [online] [cit. 2011-10-07]. MFF Strážnice. Dostupné z WWW: <<http://jiznimorava.fkaleidoskop.cz/historie-festivalu25>>.
6. *Folklórní sdružení České republiky* [online] [cit. 2011-10-20]. Jízda králů Kunovice. Dostupné z WWW: <<http://www.folklornisdruzeni.cz/jizda-kralu-kunovice>>.
7. *Chráněná území Zlínského kraje* [online] 2011 [cit. 2011-11-05]. PR Kovářův žleb. Dostupné z WWW: <http://nature.hyperlink.cz/uh/Kovaruv_zleb.htm>.
8. *Chráněná území Zlínského kraje* [online] 2011 [cit. 2011-11-05]. PR Vlčnovský háj. Dostupné z WWW: <http://nature.hyperlink.cz/uh/Vlcnovsky_haj.htm>.
9. *Jižní-Morava* [online] [cit. 2011-11-04]. Tradiční krojované hody. Dostupné z WWW: <<http://jizni-morava.blog.cz/1003/tradicni-krojovane-hody>>.
10. *Klub sportu a kultury* [online] 1999-2011 [cit. 2011-10-18]. Legendy o Jízdě králů. Dostupné z WWW: <<http://jizdakralu.vlcnov.cz/page.php?pid=1203>>.
11. *Klub sportu a kultury* [online] 1999-2011 [cit. 2011-10-25]. Jízda králů Vlčnov. Dostupné z WWW: <<http://jizdakralu.vlcnov.cz/page.php?pid=1601#info>>.
12. *Klub sportu a kultury* [online] 1999-2011 [cit. 2011-11-25]. EXPO 2000. Dostupné z WWW: <<http://jizdakralu.vlcnov.cz/page.php?pid=1206>>.
13. *Klub sportu a kultury* [online] 1999-2011 [cit. 2011-11-28]. O nás. Dostupné z WWW: <<http://jizdakralu.vlcnov.cz/page.php?pid=3201>>.

14. *Kronika Hluk* [online] [cit. 2011-10-20]. Jízda králů. Dostupné z WWW: < http://www.kronikahluk.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=9:jizda-kral&catid=4:folklorni-slavnosti&Itemid=14>.
15. *Kudy z nudy* [online]. 2011 [cit. 2011-11-24]. Typy na výlety. Dostupné z WWW: < http://www.cesketripy.sk/cs/activity/vypravte-se-za-mozaikovou-madonou-do-poutni-baziliky-na-svatem-hostynu_2502/>.
16. *Kunovice* [online] [cit. 2011-11-20]. Jízda králů. Dostupné z WWW: < <http://www.mesto-kunovice.cz/a/jizda-kralu>>.
17. *Kunovské léto* [online] [cit. 2011-10-13]. O kunovském létě. Dostupné z WWW: < <http://www.kunovske-leto.cz/?page=o-kunovskem-lete>>.
18. *Lázně Luhačovice* [online] [cit. 2011-11-23]. Přírodní léčivé prameny. Dostupné z WWW: < <http://www.lazneluhacovice.cz/cz/lecive-prameny-luhacovice.php>>.
19. *Lidová architektura* [online] 2011 [cit. 2011-11-15]. Vlčnov. Dostupné z WWW: < <http://www.lidova-architektura.cz/ochrana-pamatky/rezervace/vlcnov-slovacko.htm>>.
20. *Město Velké Pavlovice* [online] 2011 [cit. 2011-11-02]. Krojované hody. Dostupné z WWW: < <http://www.velke-pavlovice.cz/article.asp?nArticleID=30&nLanguageID=1>>.
21. *Místopisný průvodce po České republice* [online] 2009 [cit. 2011-10-30]. Vlčnov- Historie obce. Dostupné z WWW: < http://www.mistopisy.cz/historie_vlcnov_9391.html >.
22. *Muzeum Jana Amose Komenského Uherský Brod* [online] [cit. 2011-11-15]. Rolnický dům a hospodářství ve stavení č. p. 57 ve Vlčnově. Dostupné z WWW: < <http://www.mjakub.cz/?idc=19> >.
23. *Národní ústav lidové kultury* [online] 2008 [cit. 2011-10-13]. Slovácký verbuňk. Dostupné z WWW: < <http://www.nulk.cz/Informace.aspx?sid=138>>.
24. *Národní ústav lidové kultury* [online] 2008 [cit. 2011-10-14]. LIDOVÉ TANCE Z ČECH, MORAVY A SLEZSKA. Dostupné z WWW: < <http://www.nulk.cz/Informace.aspx?sid=238>>.
25. *Relaxos* [online] [cit. 2011-11-23]. Lázně Ostrožská Nová Ves. Dostupné z WWW: < <http://lazne.relaxos.cz/lazne-ostrozska-nova-ves-a8-334-0-cz.htm?gclid=CPSUss3czawCFcWGDgod3V0erA>>.
26. *Skoronice* [online] 2011 [cit. 2011-10-20]. Skoronická Jízda králů. Dostupné z WWW: < <http://skoronice.cz/index.php?nid=781&lid=cs&oid=2086449>>.

27. *Slovácké muzeum* [online] [cit. 2011-10-30]. I. Slováký košť slivovice 2011. Dostupné z WWW: < <http://www.slovackemuzeum.cz/akce/100/>>.
28. *Strážnice* [online] [cit. 2011-10-15]. MFF Strážnice 2011. Dostupné z WWW: <<http://www.straznice-mesto.cz/mff-straznice/d-1148/p1=1272>>.
29. *Turistické regiony ČR* [online] 1998-2011 [cit. 2011-11-02]. Vlčnov. Dostupné z WWW: < <http://www.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=20354> >.
30. *Turistické regiony ČR* [online]. 1998-2011 [cit. 2011-11-08]. Jižní Morava. Dostupné z WWW: < <http://www.jiznimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=106260>>.
31. *Turistické regiony ČR* [online]. 1998-2011 [cit. 2011-11-10]. Přírodní park Chříby. Dostupné z WWW: <<http://www.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=121549>>.
32. *Turistik* [online]. 2000 [cit. 2011-11-23]. Slovácko. Dostupné z WWW: < <http://www.turistik.cz/cz/lokality/slovacko/kategorie/volny-cas/lyzovani/>>.
33. *Turistika.cz* [online]. 2007 [cit. 2011-11-23]. Ubytování Slovácko. Dostupné z WWW: < <http://www.turistika.cz/slovacko/ubytovani?stranka=2> >.
34. *Víra.cz* [online] 1998 [cit. 2011-11-02]. Masopust. Dostupné z WWW: < <http://www.vira.cz/Texty/Glosar/Masopust-zakladni-informace.html>>.
35. *Vlčnov* [online] [cit. 2011-10-18]. Dopravní spojení. Dostupné z WWW: <<http://www.vlcnov.cz/obcasnik/showpage.php?name=doprava>>.
36. *Vlčnov* [online] [cit. 2011-10-18]. Stravování. Dostupné z WWW: <<http://www.vlcnov.cz/obcasnik/view.php?cislocclanku=2009100010>>.
37. *Vlčnov* [online] [cit. 2011-10-18]. Ubytování. Dostupné z WWW: < <http://www.vlcnov.cz/obcasnik/view.php?cislocclanku=2009100011>>.
38. *Vlčnov* [online] [cit. 2011-10-20]. Tradice a zvyky. Dostupné z WWW: < <http://www.vlcnov.cz/obcasnik/showpage.php?name=tradice>>.
39. *Vlčnov* [online] [cit. 2011-10-21]. O Vlčnově. Dostupné z WWW: <http://www.vlcnov.cz/obcasnik/showpage.php?name=o_vlcnove>.
40. *Vlčnov* [online] [cit. 2011-10-25]. Galerie Měšťanka. Dostupné z WWW: <<http://www.vlcnov.cz/obcasnik/showpage.php?name=galerie>>.
41. *Vlčnov* [online] [cit. 2011-11-01]. Statistické údaje. Dostupné z WWW: <<http://www.vlcnov.cz/obcasnik/>>.
42. *Vlčnov* [online] 1999-2011 [cit. 2011-10-25]. Tradice a zvyky. Dostupné z WWW: < <http://www.vlcnov.cz/obcasnik/showpage.php?name=tradice>>.

43. *Vyplň to.cz* [online] 2011 [cit. 2011-11-10]. Slovácko a atraktivnost folklórních slavností. Dostupné z WWW: < <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/slovacko-a-atraktivnost-folk/>>.
44. *Wikipedie* [online] 2011 [cit. 2011-10-16]. Letnice. Dostupné z WWW: < <http://cs.wikipedia.org/wiki/Letnice>>.
45. *Wikipedie* [online] 2011 [cit. 2011-11-01]. Lucká provincie. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Luck%C3%A1_provincie>.
46. *Wikipedie* [online]. 16. 5. 2011 [cit. 2011-10-22]. Morana. Dostupné z WWW: < <http://cs.wikipedia.org/wiki/Morana>>.
47. *Zlínský kraj.net* [online] [cit. 2011-11-08]. Slovácko zeměpis. Dostupné z WWW: <<http://www.zlinskykraj.net/cleneni.php?region=slovacko&menu=zemepis>>.

Zdroje ilustrací

Obrázek 1: Zdroj: www.infocesko.cz

Obrázek 2: Zdroj: www.livi-dubnany.cz

Obrázek 3: Zdroj: www.klubduchodcu.blogspot.com

Obrázek 4: Zdroj: www.aktualne.centrum.cz

Obrázek 5: Zdroj: Foto: Zdenek Koníček

Obrázek 9: Zdroj: Foto: Zdenek Koníček

Obrázek 10: Zdroj: www.taborsky.denik.cz

Obrázek 11: Zdroj: www.borsicane.cz

Obrázek 12: Zdroj: www.concentus-moraviae.cz

Nepoužité literární zdroje

1. JANČÁŘ, Josef. *Hluk nejmladší město Slovácka*. 1. Hluk: Městský národní výbor, 1970. 189 s.
2. PLAČKOVÁ, Marie. *Hlucké besedy*. 1. Hluk: Městská knihovna Hluk, 2007. 79 s.
3. CHOVANEC, Jan. *Od Velehradu po Trenčín*. Uherský Brod: Slovácké strojírny a.s. Uherský Brod, 1998. 63. S.
4. JANČA, Jan. *Dívčí půček*. 1. Uherské Hradiště, Nakladatelství JJ v Uherském Hradišti. 2008. 127 s.

Seznam příloh A

Příloha A 1: Foto Staré Město-Vynášení Moreny Zdroj: www.staremesto.uh.cz	97
Příloha A 2: Foto Kunovice-Velikonoce Zdroj: www.mesto-kunovice.cz	97
Příloha A 3: Foto Strání-Fašank Zdroj: ww.vychodni-morava.cz	97
Příloha A 4: Foto Drslavice-Masopust Zdroj: www.drslavice.cz	97
Příloha A 5: Foto Kyjov-Stavění máje Zdroj: www.folklornisdruzeni.cz	97
Příloha A 6: Foto Uherský Ostroh-Hody Zdroj: www.lidove-kroje.cz	97
Příloha A 7: Foto Vlčnov-Rolnický dům č. 57 Zdroj: www.picasaweb.google.com	98
Příloha A 8: Foto Vlčnov-Rolnický dům č. 57. Zdroj: www.picasaweb.google.com	98
Příloha A 9: Foto Vlčnov-Krojový ples. Zdroj: Zdenek Koníček	98
Příloha A 10: Foto Vlčnov-Krojový ples. Zdroj: Zdenek Koníček	98
Příloha A 11: Foto Vlčnov: Masopust. Zdroj: Zdenek Koníček	98
Příloha A 12: Foto Vlčnov-Velikonoce. Zdroj: Miroslava Vráblíková	98
Příloha A 13: Foto Vlčnov-Královská družina. Zdroj: Petr Pavelčík	99
Příloha A 14: Foto Vlčnov-Zahájení jízdy králů. Zdroj: Petr Pavelčík	99
Příloha A 15: Foto Vlčnov-Jízda králů. Zdroj: Petr Pavelčík.....	99
Příloha A 16: Foto Vlčnov Jízda králů. Zdroj: Zdenek Koníček	99
Příloha A 17: Foto Vlčnov-Předávání vlády krále. Zdroj: Zdenek Koníček	99
Příloha A 18: Foto Vlčnov-Vlčnovský král. Zdroj: Zdenek Koníček.....	99

Přílohy A

Příloha A 1: Foto Staré Město-Vynášení Moreny

Příloha A 2: Foto Kunovice-Velikonoce

Příloha A 3: Foto Strání-Fašank

Příloha A 4: Foto Drslavice-Masopust

Příloha A 5: Foto Kyjov-Stavění máje

Příloha A 6: Foto Uherský Ostroh-Hody

Příloha A 7: Foto Vlčnov-Rolnický dům č. 57

Příloha A 8: Foto Vlčnov-Rolnický dům č. 57

Příloha A 9: Foto Vlčnov-Krojový ples

Příloha A 10: Foto Vlčnov-Krojový ples

Příloha A 11: Foto Vlčnov: Masopust

Příloha A 12: Foto Vlčnov-Velikonoce

Příloha A 13: Foto Vlčnov-Královská družina

Příloha A 14: Foto Vlčnov-Zahájení jízdy králů

Příloha A 15: Foto Vlčnov-Jízda králů

Příloha A 16: Foto Vlčnov Jízda králů

Příloha A 17: Foto Vlčnov-Předávání vlády krále

Příloha A 18: Foto Vlčnov-Vlčnovský král